...УДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...рят-Монголой ҮНЭН

Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно ...едэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 44 (7954)
ФЕВРАЛИИН 22
СРЕДА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Арадай ажана һайн байдалай хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө тэмсэһэн лэ газартамнай айхабтар ехэ ба хойшолуулагдашагүй ажал угтажа байна. Энэ ажалай удхашанарые тодорхойлон хэлэһэнэй хэрэгшьегүй, яахадааб гэхэдэ, манай арад зоной гол шухала эрилтэнүүд тэрээнһээ дулдыдаха болоно ха юм. Арад зонойгоо ажана һайн байдал тухай манай парти, Советскэ правительство эгээн ехэ анхарал хододоо табидаг байгаа, саашадаашье табиха байна.

(Партиин XX съездэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл. КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлһээ).

...ветскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд

...й Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл тушаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын тогтоол

(1956 ОНОЙ ФЕВРАЛИИН 20-до НЭГЭН ДУУГААР БАТАЛАГДАБА)

...скэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна ...хүдэлмэри тухай КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секре... Н. С. Хрущевой хэһэн тоосоото элидхэл соносожо, ...элсээд, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ...игэжэ тогтооно:

...С-эй Центральна Комитедэй политическэ хараа шу... ...ото ажал-ябуулгые бүримүһэн һайшааха.

...-эй ЦК-гэй тоосоото элидхэл тушаа Коммунистическэ ...X съездын резолюциин дэлгэрэнгы проект бэлэдхэхын ... съезд доро дурсагдаһан составтай Комисси байгуул... ...шиидхэбэри баталба:

... Хрущев (түрүүлэгшэ)
... Аристов
...абаев
Н. И. Беляев
И. П. Бойцов
Л. И. Брежнев
Н. А. Булганин
К. Е. Ворошилов
Б. Гафуров
А. Д. Даниялов
Г. А. Денисов
П. И. Доронин
И. К. Жегалин
Г. К. Жуков
Н. Г. Игнатов
С. Д. Игнатьев
Л. М. Каганович
Я. Э. Калнберзин
Н. Т. Кальченко
И. В. Капитонов
А. П. Кириленко
А. И. Кириченко
Н. В. Киселев
Ф. Р. Козлов
И. Г. Кэбин
О. В. Куусинен
А. Н. Ларионов
Г. М. Маленков
В. П. Мжаванадзе
А. И. Микоян
Н. А. Михайлов
В. М. Молотов
З. И. Муратов
И. Д. Мустафаев
Н. А. Мухитдинов
Н. Н. Органов
Н. С. Патоличев
М. Г. Первухин
П. К. Пономаренко
П. Н. Поспелов
К. Г. Пысин
И. Р. Раззаков
М. З. Сабуров
З. Т. Сердюк
А. Ю. Снечкус
А. И. Струев
В. М. Суслов (Краснодар)
М. А. Суслов
Ф. Е. Титов
С. А. Товмасян
Е. А. Фурцева
Н. М. Шверник
А. Н. Шелепин
Д. Т. Шепилов
А. М. Школьников

КПСС-эй Центральна Шалгалтын Комиссиин тоосоон тушаа КПСС-эй XX съездын тогтоол

(1956 ОНОЙ ФЕВРАЛИИН 20-до НЭГЭН ДУУГААР БАТАЛАГДАБА)

КПСС-эй Центральна Шалгалтын Комиссиин тоосоое батална.

Февралиин 20-ной үглөөнэй заседани

...20-ной үглөөнэй засе... нүхэр М. А. Яснов тү... һуугаа. КПСС-эй Цент... Комитедэй ба КПСС-эй ... Шалгалтын Комиссиин ...лидхэлнүүдые съезд саа... ...хэлсээ.

...И. Д. Мустафаев (Азер... парторганизаци) тү... хэлээ. Эхэ оронойнгоо ...экономическа ба куль... ...жэлтын шухала асуудал... Центральна Комитет тоо... соо зоримгойгоор табижа, ...р шиидхэдэг байгаа гэжэ ... Парти ба Советскэ пра... табадахи табанжэлэй ...амжалтатайгаар бэелүүлгэ ...байна. Советскэ Союз ...индустриальна томо гүрэ... ...гэн болоо. Хүдөө ажахые ...р дэбжээхэ зорилгоор пар... ...нтельство ехэ хэмжээ... ...удые бэелүүлжэ байна. ... Союзай, социалистическэ ...ериин уласхоорондын бай... ...д бэхижээ.

... съездэ хабаадагшадта ...ор уттатдан нүхэр Д. Н. ...идонезиин Коммунистичес... ...н зүгһөө амаршалгын үгэ ...

...олой арадай-революционно ... Монгол Арадай Республи... ...алшадай зүгһөө нүхэр ...енбал амаршалгын үгэ хэлээ. ... хабаадагшад удаанаар ...ашан тэрэниие угтаа.

Удаань нүхэр **К. Е. Ворошилов** үгэ хэлэбэ.

Партиин эмхидхэхы ба хүтэлбэрилхы үүргэ саашань дээшэлүүлхэ, тэрэнэй бата нэгэдэл болон нягта жагсаалые бэхижүүлхэ талаар Центральна Комитедэй хэһэн угаа ехэ хүдэлмэри тухай нүхэр **З. И. Муратов** (Татарска парторганизаци) хэлээ.

Республикын нефтяной промышленностиин ба хүдөө ажахын хүгжэлтэ тухай, татарска арадай культурын ургалта тухай нүхэр Муратов саашань хэлэһэн байна.

Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XX съездын Директивэнүүдэй проектые хүдэлмэришэд, колхознигууд болон советскэ интеллигенциин нэгэн дуугаар һайшааһан тухай нүхэр **А. Д. Даниялов** (Дагестанска парторганизаци) үгэ хэлэхэдээ онсо тэмдэглээ.

Российска Федераци тушаа КПСС-эй ЦК-гэй бюро байгуулха тухай нүхэр Хрущевой тоосоото элидхэл соо хэлэгдэһэн дурадхалые дэмжэхэ зуураа, энэ бюрое байгуулга Федерациин автономно республиканудай, хизаарнууд болон областьнуудай ресурснууд болон арга боломжонуудые түргэнөөр ба һайнаар хэрэглэлгэдэ туһалха байна гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ.

Советскэ литературын асуудалнууд тухай нүхэр **М. А. Шолохов** (Каменска парторганизаци) хэлэһэн байна.

Манай литература бии болоһон сагһаа хойшо нилээд олон, удха һайнтай зохёолнуудые байгуулжа, дэлхэй дээрэ эгээн түрүү литература болоо гэжэ нүхэр Шолохов хэлээ. Гэбэшье, олон уранзохёолшодой ажабайдалһаа таһархайгаар ажалладаг дээрэһээ удха һайнтай шэнэ номууд үшөөл үсөөнөөр зохёогдоно гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Нүхэр **И. К. Жегалинда** (Сталинградска парторганизаци) үгэ үгтөө. Партиие болон Советскэ гүрэниие хүтэлбэрилгэдэ ленинскэ политикые шууд сэхээр бэелүүлжэ байһанайнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ Сталинградска коммунистнууд үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэ гэжэ тэрэ хэлээ.

Табадахи табанжэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ сталинградайхидай хабаадалга тухай, областиин арадай ажахые сашаадань хүгжөөхын тулада бии байһан арга боломжонууд тухай нүхэр Жегалин саашань хөөрэбэ.

Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар советскэ эрдэмтэдэй хэжэ байһан хүдэлмэри тухай академик **И. В. Курчатов** хэлэһэн байна.

Финляндиин Коммунистическэ партиин ба ажалшадай зүгһөө нүхэр **А. Аалтонен** амаршалгын үгэ хэлээ.

Февралиин 20-ной үдэшын заседани

...С-эй XX съездын үдэшын за... дээрэ **М. А. Суслов** түрүү... һуугаа. ВЛКСМ-эй ЦК-...дэхи секретарь нүхэр **А. Н.** ... түрүүлжэ үгэ хэлээ. Со... залуушуулда партиин XX ... угаа ехэ удхашанартай ... тухай, комсомольско орга...нуудай хүдэлмэри тухай тэ...ээ.

...сомолой, советскэ залуушуу... ажал-ябуулгада партиин Цен... Комитедэй элидхэл соо үн... ...элтэ үгтэһэн байна. Энэ сэг... олон юумэ хэхыень тэдэниие ...на. Манай орондо коммунис... общество байгуулха агуу... ...эргтэ бүхы хүсэ шадалаа, ... шадабаряа зорюулан үнэн ...һөө туһалхабди гэжэ комсо... советскэ залуушуул съездые ...лна гээд тэрэ хэлэбэ.

...СС-е, тэрэнэй ленинскэ Цент... Комитедые тойрон бүри няг... жагсаалгаар партиин XX съезд... ...мсомол ерээ. XIX съездһээ ...онхи үе соо ВЛКСМ-эй гэшүүн... миллион үлүүтэй эдир залуу ...д басагад абтаа. Мүнөө ком... 18,5 миллион гэшүүдтэй. Ту... бетон конструкцинууд болон ...нуудай заводуудые барилга... Куйбышевска Сталинградска электростанцинуудай барилга... Донбасста хүдэлмэрилхын тула... ...дэн олон мянган комсомоле... ...е комсомольско организаци... ...һүүлэй үедэ эльгээгээ. Шэнэ ...р эдлүүрилхын тулада партиин ...ээр 350 мянган залуу патрио... гараһан байна. Зургаадахи ...жэлэй түсэбые бэелүүлгэдэ ...сомол тон эдэбхитэйгээр хабаа...саха. Атомна электростанцинуу... дэлхэй дээрэхи эгээн томо— ...ска ГЭС барилгые залуушуул ...тэ абаха хүсэлэнтэй байна.

...алуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэг ...жаруулхын, физкультурна болон ...ртивна хүдэлмэри дээшэлүүлхын ...ада ВЛКСМ-эй ЦК-гэй бэелүүл...р хараалжа байһан хэмжээнүүд ...хай, залуушуулда зорюулан эл... клубуудые олоор байгуулха, ...измын Бүхэсоюзна общество эм...дхэхэ шухала байһан тухай нүхэр Шелепин саашань хэлээ.

Коммунизмын, мүн Эхэ орондоо, Коммунистическэ партиин агууехэ хэрэгтэ үнэн сэхэ байха үзэлөөр залуушуулые бүри һайнаар хүмүүжүүлхын тулада комсомол хүдэлмэреэ саашадань нарижуулан һайжаруулха гэжэ нүхэр Шелепин үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэһэн байна.

Нүхэр **Д. Ибаррурини** трибунада ерэхэдэ съездэ хабаадагшад тэрэниие хани халуунаар угтаа. Испаниин Коммунистическэ партиин зүгһөө XX съездэ ахадуутэй, үнэн зүрхэнэй амаршалга тэрэ хүргөө.

Удаань нүхэр **Ф. И. Дубковецкий** (Украинска парторганизаци) үгэ хэлээ. Черкасска областиин «Здобуток жовтня» гэжэ хүдөө ажахын артелиимнай колхознигууд таанадта, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин түүхэтэ XX съездын делегадуудта үнэн зүрхэнэй халуун амаршалга хүргэхые намда даалгаһан байна гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Хүдөө ажахын артелиингээ амжалта тухай нүхэр Дубковецкий саашань хөөрөө.

Ниитын наукануудай хүгжэлтын гээгдэлтэй байһан тухай нүхэр **А. М. Панкратова** (Московско парторганизаци) тогтожо хэлээ.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй ой ерэхэ жэлдэ гүйсэхэнь. Октябрьска революциин ба советскэ обществын согсологдомол түүхэ тухай ном зохёохо хэрэгтэй байна. Иимэ номые һайнаар зохёогоод байгаа һаа, түүхэтэ удхашанартай байхаһаа гадна, манай кадрнуудта, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ажал-ябуулагшадта практическа удхашанартай байха һэн. Агуухэ Коммунистическэ партиин түүхые үнэхөөрөө научнаар шэнжэлхэ гээшэ хойшолуулашагүй зорилго болоно гэжэ нүхэр Панкратова хэлээ.

Партийна хүдэлмэри һайжаруулха тухай нүхэр Хрущевой элидхэл соо табигдаһан эрилтэнүүд партийна хүдэлмэрилэгшэдтэ илангаяа ехэ удхашанартай гэжэ нүхэр **П. И. Доронин** (Смоленскэ парторганизаци) хэлэбэ.

Смоленскэ областиин парторганизациин хүдэлмэри тухай, лён тарилгые ехэ болгохо талаар область дотор хэтдэһэн хүдэлмэри тухай нүхэр Доронин саашань хэлээ.

Хани ёһоор угтагдан нүхэр **В. Кодовилья** үгэ хэлээ. Аргентинын Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй зүгһөө КПСС-эй XX съездын делегадуудта үнэн зүрхэнэй, ахадуугэй амаршалга тэрэ хүргөө.

КПСС-эй ЦК-гэй тоосоото элидхэл соо найруулагдаһан дүримүүд болон тобшололнуудые үгэ хэлэгшэдэй бултадаа зүбшөөһэн дээрэһээ нүхэр Н. С. Хрущев түгэсхэлэй үгэ хэлэхэгүйб гэбэ гээд түрүүлэгшэ мэдээсээ.

КПСС-эй ЦК-гэй тоосоото элидхэл тушаа доро дурсагдаһан тогтоол баталан абаха гэжэ Московско, Ленинградска, Украинска, Белорусска, Грузинска, Узбекскэ, Латвийска, Свердловско, Горьковско ба Ростовско партийна организацинуудай зүгһөө нүхэр **Ф. Р. Козлов** дурадхаа:

«Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй хүдэлмэри тухай КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлые соносожо, зүбшэн хэлсээд, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд иигэжэ тогтооно:

КПСС-эй Центральна Комитедэй политическэ хараа шугамые, бодото ажал-ябуулгые бүримүһэн һайшааха».

Энэ тогтоолые баталан абахын түлөө делегадууд нэгэн дуугаар голосовалаа.

КПСС-эй ЦК-гэй тоосоото элидхэл тушаа партиин съездын резолюциин дэлгэрэнгы проект бэлэдхэхэ комисси байгуулха, тиигэжэ партиин XVI съезд хүрэтэр бии байһан һайн практикые һэргээхэ гэһэн дурадхал ороо гэжэ нүхэр Суслов хэлээ. Тиигээд иимэ комиссиие съезд нэгэн дуугаар һунгаа.

КПСС-эй Центральна Шалгалтын Комиссиин тоосоое баталха гэһэн тогтоол съезд гаргаа.

Февралиин 21-дэ съезд хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлхэ. (ТАСС).

Нүхэр А. И. МИКОЯНАЙ хэлэһэн үгэ

Нүхэдүүд! Би партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые бүхыдэнь зүбшөөнэб, тэрэнэй ажал-ябуулгын миин зарим хэдэн таланууд дээрэ тогтожо хэлэхэ һанаатайб.

Мүнөө үеын хүн түрэлтэнэй түүхэһээ шэнэ баримтанууд болон событинууд ЦК-гэй тоосоон соо харуулагдана. Тэдэниие марксистско-ленинскэ ёһоор харуулха зуураа, ЦК болбол общественнэ хүгжэлтын хуули ёһонууд тушаа, мүнөө үедэ тус хуули ёһонуудые хэрэглэхэ тушаа хэдэ хэдэн шухала, зоримгой теоретическэ, гүнзэгы ехэ эрид сэхэ тобшололнуудые хэнэ. Марксистска теориин гол үндэһэн асуудалнууд мүнөө үеын эрхэ байдалда тааруулагдан табигданхай. Тус асуудалнуудһаа хэгдэһэн тобшололнууд гансал теоретическэ ехэ удхатай бэшэ, харин **программна удхатай,** хүгжэлтын удаадахи үенүүдтэ коммунизмын зүб политикада практическа айхабтар ехэ удхашанартай болоно. Тиигэжэ марксизм-ленинизм горьтой ехээр баяжуулагдана, обществын хүгжэлтэ тухай марксистско-ленинскэ наукада үнэтэ ехэ юумэ оруулагдана. **(Альга ташалга).**

Нүхэр Хрущевой элидхэл соо хэгдэһэн тобшололнууд болон теоретическэ заабаринууд хадаа эгээн ехэ дүй дүршэлтэй, Коммунистическэ партиин түүхээр баяжуулагдаһан манай Центральна Комитет марксизм-ленинизмын мэдээжэ теоретическэ заабаринуудые гансал дабтана бэшэ гэжэ гэршэлэн харуулна. Общественнэ хүгжэлтын хуули ёһонуудые ойлгон мэдэлгын хүсэн түгэлдэр марксистска арга методые хүтэлбэри болгон, Центральна Комитет хадаа общественнэ хүгжэлтын мүнөө үеын событинуудые ойлгон мэдэнэ, тэдэниие марксистскаар тайлбарилна ба гансал Марксын болон Ленинэй ажаһууһан ба ажал хэрэгээ ябуулһан үеын баримтанууд болон событинуудые бэшэ, харин капитализмын оронуудташье, тэрэшэлэн социалистическэ оронуудташье удаа тээнь болоһон событинуудые ниитэлһэн ба тайлбарилһан тобшололнуудаар мүнөө хүдэлмэришэн ангиие зэбсэгжүүлнэ. Эндэ хэлэгдэһэн зарим асуудалнуудай онсо ехэ удхашанартай байһан дээрэһээнь тэдээн тухайда би саашадаа хэлэхэ байнаб.

Һүүлэй гурбан жэл соо Центральна Комитедэй болон тэрэнэй Президиумэй хэһэн хүдэлмэриин гол шэнжэнь юуб гэхэдэ, манай парти дотор **үни удаан забһарлалга болоһоной һүүлээр хамтын хүтэлбэри байгуулагдаа. (Альга ташалга).**

Манай парти мүнөө нягта жагсаалта хүтэлбэрилхы коллективтэй байна. Тус коллективэй хүсэниинь хадаа имагтал олон жэлэй турша соо революционно тэмсэл дотор хамтадаа зохижо хүдэлмэрилһэн нүхэдһөө бүридэһэн дээрэһээ бэшэ, энэньшье тон шухала байна, гэбэшье, гол шухалань хадаа энэ коллектив ленинскэ үзэл сурталые, партийна байгуулалтын ба партийна хүтэлбэриин ленинскэ ёһо гуримуудые хүтэлбэри болгон, дээдэ шатаһаа доодо шата хүрэтэр партийна ажабайдалай ленинскэ нормонуудые богонихон болзор соо һэргээн бодхооһон дээрэһээ болоно. **(Альга ташалга).**

Хамтын хүтэлбэриин ёһо гурим хадаа пролетарска партида, ленинскэ түхэлэй партида юрын зүйл мүн, зүгөөр 20 тухай жэлэй турша соо манайда бодото дээрээ хамтын хүтэлбэри гэжэ байгаагүй, үшөө Марксын, удаань Ленинэй буруушаадаг зүйл мүн болохо ганса нэгэн хүндэ шүтэхэ ябадал дэлгэрһэн байгаа, энэнь парти доторхи байдалда ба тэрэнэй ажал-ябуулгада тон муу нүлөө үзүүлэнгүй байжа шадахагүй байһан дээрэһээнь энэ үниинэй заабариие шухалашалан зааха хэрэгтэй болоно. Мүнөө, һүүлэй гурбан жэлэй туршада Коммунистическэ партиин хамтын хүтэлбэри ленинскэ шууд сэхэ ябадалай ба ленинскэ нэгэдэлэй үндэһэ һуури дээрэ һэргээн бодхоогдоод байхада, хүтэлбэриин ленинскэ методүүдэй ашаг үрэ ехэтэ нүлөөнь элитэ болоно. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай партида шэнэ хүсэ олтоһон гол эшэ үндэһэниинь энэл гээшэ. Мүн энэл хадаа нүхэр Хрущевой элидхэл соо хэлэгдэһэн амжалтануудай шухала нүхэсэлынь болоо, мүн партиимнай урагшаа үшөөл ехэ этигэл найдамтайгаар, коммунизм байгуулха замаар үшөө ехэ амжалтатайгаар ябаха нүхэсэлынь болоно. **(Альга ташалга).**

Һүүлэй жэлнүүдтэ Центральна Комитет хойшолуулашагүй шухала бусад асуудалнуудай тоодо промышленностии, нэн түрүүндэ хүндэ промышленностиин түргэн ургалта хангалгада, промышленностиин, транспортын, хүдөө ажахын, худалдаа наймаанай талаар техническэ дэбжэлтын түлөө тэмсэлые дэлгэрүүлгэдэ, ажалай үндэр бүтээсын түлөө, промышленностиин бүтээн гаргаһан зүйлнүүдэй эрхим шанарай түлөө тэмсэл дэлгэрүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулһан байха юм. Энэнь тоосоото элидхэл соо баримталан харуулагдаа.

Гол оролдолго юун байгааб гэхэдэ, хүдөө ажахын гээгдэлые усадхаха, тэрээнтэй дашарамдан промышленностиин ба хүдөө ажахын хүгжэлтэдэ тохёолдоһон тааралдалгүй ябадалые, манай орондо үлэмжэ аюултай энэ тааралдалгүй ябадалые зайсуулха хэрэгтэй байгаа. Энэ тааралдалгүй ябадал саашадаа манай хүгжэлтэдэ ехэхэн һаалта болохо байгаа бшуу. Энэ зорилго хадаа хэдэ хэдэн хэмжээнүүдээр, жэшээлхэдэ, колхознигуудай материальна урмашуулгые ехэдхэлгэ, шэнэ ба боро газар эдлүүрилгэ гэхэ мэтын хэмжээнүүдээр шиидхэгдэһэн байна. Хоёр жэл соо 83 миллион гектар шэнэ газар ашаглагдаа. Бидэнэр урдаһь иимэ юумэ тухай һанажа шадаха байгаа гээшэ аалди?

Тиихэдэ США-тэй хүдөө ажахыда юун болоноб? Энэ оной январьда США-гэй правительство тарилгын талмайе 10 миллион гектар хододонь байлгаха гэһэн программа президентын бэшэгээр дамжан конгресстэ оруулагдаа. Энэ хадаа хүдөө ажахын үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые тон ехээр муудхааһан ябадал, капитализмын үмхирэн һалажа байһанай эли тодо нэгэ тэршэ мүн болоно гээшэл. Мүн США-дашье шэнэ ба боро газар тухай асуудал табигдадаг юм байна. Тиихэдэ ташха ондоогоор, американскаар энэ асуудал табигдана. Тэдэнэр газар хахалхын орондо культурна газарые боро газар, шэнэ газар болгоно. **(Зал соо шэмээтэй болоно).** Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин хуулита мэдээнүүдэй ёһоор, капиталистическэ дэлхэй дээрэ улам улам олон хүнэй эдеэ хоолоор дуталдажа байхадань «дэлхэйн хүтэлбэриие» гартаа абаха гэжэ оролдожо байһан орон дотор иимэ юумэ болоно. Эдеэ хоолоор дутагшадай тоо дэлхэйн бүхы арад зоной 59 процент болоно, тэрэ тоонь 1939 ондо 31 процентнь болодог байһан юм. Тиимэ байтарынь США дотор 10 миллион гектар тарилгын талмайе хороохо гэжэ дурадхагдана!

«Дэлхэйн хүтэлбэриие» гартаа абаха гэжэ һанаатай байхадань юун болоноб гэжэ удаадахи жэшээ дээрэһээшье харагдана: Дүтын Зүүн зүгтэ 1955 ондо американска болон англичйска нефтяной монополинууд 150 миллион тонно нефть абаа, тэрэнь 240 миллион доллар сэнтэй болоо гэхэ гү, али гайхалтай үнэгүй болоо, тиихэдэ тэдэнэр энэ нефтьһээ 1.900 миллион долларой сэбэр олзо оложо, нефть абалгын энэ газарта гаргашалһан бүхы зөөриеэ нэгэ жэл соо харюулаа, тиихэдэ, жэшээнь Кувейтдэ бүхы үе соо гаргашалһан капиталайнгаа хэмжээтэй олзые нэгэ квартал соо олоо. Гаргашалһан капиталаа тэхэрюулхын тулада США доторхи нефтяной промышленностьда адатынь 6—7 жэл хэрэгтэй байгаа.

Хэрбээ нефтьһээ абтадаг бүхы олзонь тэрэнэй хуулита эзэдтэ — арабууд болон Дүтын Зүүн зүгэй бусад арадуудта үлэдэг байгаа һаань, тэдэ арадууд гүйраншалтата байдалаа хэды түргэнөөр зайсуулха ба гадаадын капиталай гам хайрагүйгөөр олон жэлдэ мүлжэһэнһөөнь боложо экономическа болон культурна хүгжэлтынгөө талаар тохёолдоһон гээгдэлээ хэды түргэнөөр хүсэлдүүлжэ шадаха байгаа гээшэб.

«Дэлхэйн хүтэлбэри» гэдэг энэ уршагта юумэнь мүлжэлтын шэнэ, далда формонуудые зохёон гаргажа байхадань үзэгдэнэ. Азиин ба Африкын олохон арадууд колониальна бэеэ даанхай бэшэ байдалһаа сүлөөрөө, гэбэшье, американска болон англичйска монополинуудай эзэрхэһэн дээрэһээ боложо тус оронуудай гадаадын дэлгүүрнүүд дээрэ, һулаар хүгжэнги оронуудай арадуудай өөһэдынь хэлэһэн ёһоор, зохидгүй сэнгүүд баадхан тогтоогдонхой гэхэ гү, али экспортнэ болон импортнэ сэнгүүдэй хоорондо һэлгүү гарадаг дээрэһээнь тус арадууд адли тоото өөһэдынгөө товарай түлөө мүнөө (ООН-эй мэдээнүүдэй ёһоор) байгша зуун жэлэй эхинэйхидэ орходоо 40 процент бага товарнуудые орондоо зөөжэ асардаг болонхой. Һулаар хүгжэнги оронууд тушаа «оролдолго» гаргаха ба тэдэндэ «туһалха» гээшэнь энэл даа!

Манайда хүдөө ажахын байдалые һайжаруулга хадаа үлэмжэ шухала культурануудые тариха тарилтын талмайе зүб һайнаар хубаарилха, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые комплекснoор механизацилха, хүдөө ажахые эмхидхэн хүтэлбэрилхэ ябадалые шэнэдхэн һайжаруулха, хүдөө ажахыда түсэблэлгын хэрэгые хубилгаха аргаар туйлагдана гэжэ манай хүдөө ажахын хүгжэлтэ тухай асуудалаар хэлэхэ зуураа тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Центрһээ түсэблэдэг албан хойрог ябадал болюулагдажа, тарилтын талмайе болон ургаса хуряалгые, малай тоо толгой болон ашаг шэмыень түсэблэхэ хэрэг колхозуудта үгтөөд, тиихэдэ центр хадаа тушаалгануудай хэмжээе, гүрэндэ продукци худалдаха хэрэгыел түсэблэхэ болоно.

Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулганууд хадаа хүдөө ажахые түргэнөөр хүгжөөхэ, манай экономикодо бии байгаа тааралдалгүй зүйлые усадхаха ябадал хангана, хүдэлмэришэн анги таряашад хоёрой холбоо барисаае горьтойтоор бэхижүүлнэ.

Мүнөө хүдөө ажахын ашаг шэмые дээшэлүүлжэ шадагдаһанай ашаар эдеэ хоолой продуктнуудые үйлэдбэрилгые болон арад зондо хэрэгтэй үргэн хэрэглэлэй промышленна эд бараануудые үйлэдбэрилгые горьтойгоор ехэ болгожо шадагдаа.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съ

Нүхэр А. И. МИКОЯНАЙ хэлэһэн үгын үргэлжэлэл

Зургаадахи табанжэлэй эсэстэ арад зоной хэрэглэлэй товарнуудые 1940 онойхидо орходоо 3,5 дахин, тэрэ тоодо мяха болон загаһа 3,2 дахин, консервэнүүдые 5,6 дахин, малай тоһо 3,9 дахин, ондоогоор хэлэбэл 4 дахин шахуу, сахар 3 дахин, торгон бүдүүдые 14 дахин, нооһон бүдүүдые 3 дахин, оёдолой машинануудые 22 дахин, часынуудые 12 дахин гэхэ мэтээр ехэ болгохо гэһэн зорилго табигданхай.

Олониитын хэрэглэлэй мүнөө үедэ үлэмжэ хомор байһан товарнуудые үйлэдбэрилгые иимэ түргэнөөр ехэдхэхэ гэһэн ябадал юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, манай партиин Центральна Комитет зарим товарнуудай хэдэ хэдэн газарта дуталдадаг ба хүнүүдэй ээлжээ хүлеэжэ байдаг ябадалые болюулха гэжэ оролдоһон дээрэһээнь болоно. Заримдаа иимэ асуудал табигдадаг: худалдаа наймаанда зарим товарнуудай дуталдадаг ба хомор товарнуудые абахын тулада ээлжээ хүлеэхэ ябадал заатагүй байха гээшэ аал? Эдэ бүгэдэ социалистическэ худалдаа наймаанда аргагүй байха ёһотой аал? Үгы ааб даа. Тиимэ ябадал хадаа бии байһан товар болон арад зоной эрилтэ хоёрой хоорондо зүб балансын үгы байһан дээрэһээ болодог.

Социалистическэ общество дотор хэрэглэмжэ хадаа бии байһан товарһаа үлүү байха ёһотой. Хэрэглэмжын улам ехэ боложо байхадал, товарнууд улам улам ехээр үйлэдбэрилэгдэжэ байдаг юм. Бүхы асуудал хадаа хэрэглэмжын хэр зэргэ үлүү байһан дээрэһээ болоно. Бии байһан товар ба арад зоной мүнгэн олзын хоорондо горьтой ехэ алгасал болоходоо эд бараанай эрьесэдэ таарахагүй ябадал гаргадаг ба советскэ худалдаа наймаанда муу зүйл болодог. Тиимэһээ зарим товарнуудые абахын тула ээлжээ хүлеэлгэ болодог, тиимэ товарнууд дутамаг байдаг, арад зондо зохидгүй болодог, худалдаа наймаагаар хангалгын шанар муудадаг ба товарнуудай шанарые һайжаруулхын түлөө тэмсэл бэрхэдэдэг юм.

Бидэнэр мүнөө тиимэ таарахагүй ябадалые зайсуулха бүхы арга боломжотойбди. Зүбөөр түсэблэлгэ хадаа ерээдүйн сагта худалдаа наймаандахи таарахагүй ябадалые болюулха ба зарим газарта эд бараанай дуталдадаг ба ээлжээ хүлеэжэ байдаг ябадалые табанжэлэй түрүүшын үедэ усадхаха арга олгохо байна. Энэ хадаа худалдан абагшадта таатай зохид байдал тогтоохо, худалдаа наймаанай культурые дээшэлүүлхэ, худалдан абагшадые хангалга һайжаруулха, бүхы товарнуудай шанарые манай эндэхи ба хилын саанахи жэшээтэ һайн шанарта хүргэхэ, **бүхы худалдаа наймаан болон ниитын эдеэ хоолые шэнэ, социалистическэ обществын эрилтэнүүдтэ таарамаар үндэр дээдэ шатада хүрэтэр һайжаруулха ябадалые хангаха ёһотой болоно. (Альга ташалга).**

Хэрэглэмжэ болон наймаан хоёрой хоорондохи зүб тааралдал хадаа хомор товарнуудые үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ, саашадаа товарай сэнгүүдые товарай ехэ болоһон ба арад зоной эрилтын ургаһание хараада абан доошолуулха аргаар туйлагдажа болохо.

Манайда магазинууд болон столовонуудай хүдэлмэри хадаа хилын саада тээхи эрхим жэшээнүүдтэ хүрэхэгүй байна гэжэ сэхэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Энээние юундэ мэдэрхэ хэрэгтэйб гэхэдэ, худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой хэрэгые зохихо хэмжээндэнь хүрэтэр түргэнөөр һайжаруулхын түлөө бүхы хүсэл оролдолгоёо гартахын тулада хэрэгтэй. Тиихэ зуураа манайда магазинууд болон столовонуудые бүри олошоруулха, тэдэние техническэ талаарнь зэбсэгжүүлхэ, хэрэгыень һайнаар эмхидхэхэ, столовонуудташье, мүн магазинуудташье өөһэдыгөө өөһэдөө хангаха ябадалые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Автомадуудые али болохо олоноор хэрэглэхэ. Мүнөө Америкэдэ 2 миллион шахуу автомадууд хүдэлмэрилнэ, тиихэдэ манайда ганса нэгэн байха юм. Энэ хадаа худалдан абагшадта зохид эрхэ байдал байгуулха ба худалдаанай гаргашануудые бага болгохо, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ арга олгоно.

Худалдаа наймаае ба ниитын эдеэ хоолые үндэһөөрнь һайжаруулхын тулада худалдаа наймаанай предприятинуудые центрһээ захирха ябадалай зарим тэдысэ болюулха хэрэгые дүүргэжэ, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ дамжуулан үгэхэ, хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай болон гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй дундаһаа үлэмжэ эдэбхитэй хүнүүдые худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрие үдэр бүри хинан шалгаха ба һайжаруулха хэрэгтэ үргэнөөр хабаадуулха. Худалдаа наймаанай дутуу дунданuудые хараха, шалгаха ба зайсуулха ябадалые тэдэнэрһээ ондоо хэн туйлаха гээшэб. Профессиональна союзууд хиналтын хэрэгтэ шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ ёһотой, тиихэдэ нютагай Соведүүд элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые зайсуулха уялгатай.

Манай ЦК-гэй ажал-ябуулгын шухала шэглэлнүүдынь тэрэшэлэн иимэ байгаа гэбэл: албан хойрог централизацитай хайра гамгүй тэмсэл ба ленинскэ демократическа централизмые хүсэдөөр баримталан бэхижүүлгэ; советскэ нацануудай холбоое, союзна республиканuудай өөрын эрхэнүүдые наринаар сахилга ба бэхижүүлгэ, тус республиканuудай мэдэлдэ байха ёһотой аад, урдань центртэ даалгагдаһан хэрэгүүдые тэдээндэнь дамжуулан үгэлгэ; тусхайлбал, олохон промышленна предприятинууд центртэ мэдэлтэй байһанаа мүнөө нютагуудтахи органуудай мэдэлдэ үгтэнхэй; нютагай Соведүүдэй болон предприятинуудай эрхэнүүдыень үргэдхэлгэ, олониитэ хүдэлмэришэдые ажахын түсэбүүдые табилгада ба хаража үзэлгэдэ, үйлэдбэри эрхилэлгын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадуулга; гүрэнэй аппарадые үсөөрүүлгэ ба һайжаруулга; бидэнэртэ ехэ хоро хүргэһэн бүдүүрхэхэ, мэдээшэрхэхэ ябадалтай, хооһоор дээрэлхэхэ ябадалтай, юумые наагуурнь һайн шэнгеэр харуулан мэдээсэхэ ябадалтай хайра гамгүйгөөр тэмсэл ябуулга; нюур сахингүйгөөр шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлтэ хэхын түлөө тэмсэл болоно.

Бусад ехэ хэмжээ-ябуулгануудай дунда Госпланиие хоёр Госплан — холын хараата ба богони болзортойгоор түсэблэлгэ болгон хубаарилһан ябадалые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ хадаа экономикодо тааралдалгүй ябадал гаргахагүйн тулада тэдэ органуудай хиналта доро ерээдүйн хэрэгсэлнүүд ба мүнөө үеын хэрэгсэлнүүдые зүбөөр хангаха гэһэн зорилготой.

Экономикые түсэбэй ёһоор хүгжөөхэ тухай Ленинэй хэды ехээр оролдодог байһаниень мэдэхэ зуураа, бидэнэр мүнөө үедэ Госпланиие шэнэдхэн байгуулга хадаа Госпланда Ленинэй хэдэг байһан эрилтэнүүдтэ таарана гэжэ этигэнэбди.

Капиталистическэ дэлхэй дээрэ экономикодохи хубинуудые тааруулга хадаа зүндөө бүтэхэ ёһоор, конкуренцитэйгээр, үйлэдбэриин эмхи гуримгүй ябадалтайгаар, кризисүүдтэйгээр болодог юм. Социалистическэ экономикодохи хубинуудые тааруулга хадаа эмхидэмэл обществын дура зоригоор, экономикын хүгжэлтын хуули ёһонуудай эрилтэнүүдһээ үндэһэлһэн научна түсэблэлгын ёһоор бэелүүлэгдэнэ. Тиимэһээ зүб, научна ёһоор түсэблэлгэһөө хүгжэлтын ябасань ба экономикодо тааралдалгүй байдалые болюулха ябадал дулдыдана.

Нүхэр Хрущевой элидхэл хадаа гансал хэһэн юумэн тухай тоосоон бэшэ. Коммунизмын замаар дабшалтые түргэдхэлгэдэ зорюулагдаһан **ехэ, тодорхой программа ЦК-гэй элидхэл соо, зургаадахи табанжэлэй** түсэб тушаа Директивэнүүдэй проект соо съездын хаража үзэлгэдэ табигданхай. Тус программа соо промышленностиин ба бүхы арадай ажахын хүгжэлтын замууд тухай, социалистическэ байгуулалтын улам ехэ боложо байгаа арга боломжонуудтай тааруулан арад зоной ажабайдалые саашадаа горьтойгоор һайжаруулгые хангахын тулада юу хэхэ хэрэгтэй байһан тухай хэлэгдэнэ.

Үйлэдбэрилэгдэһэн продукциин хүн бүхэндэ хүртэлгын талаар капиталистическэ оронуудые хүсэхэ ба хүсөөд ахижа гараха гэһэн зорилгые табиха зуураа, бидэнэр хүн бүхэнэй хэрэглэлэй талаар эгээн баян капиталистическэ оронуудые хүсэхэ ба хүсөөд ахижа гараха, арадай хэрэглэлэй бүхы товарнуудые манай орон дотор хүсэд элбэг дэлбэг болгохо гэһэн зорилго табинабди. **(Альга ташалга).**

Хүдэлмэриин үдэрые богонидхолго, салин багаар абадаг хүдэлмэришэд болон албахаагшадай салингыень ехэ болгохо, үхибүүдээ хүмүүжүүлхэдэнь ба үтэлһэн түрэлхидөө тэжээхэдэнь тэдэнэртэ туһалхын тулада үтэлһэн хүнүүдтэ зорюулан гүрэнэй гаргашаар гэрнүүдые эмхидхэхэ ба пенсеэр хангаха, түлөөһэгүй һуралсал, үхибүүдэй яслинууд болон садуудые үргэн олоор эмхидхэхэ, һургуулиинхидта интернадуудые эмхидхэхэ, һургуулида сайлалга эмхидхэхэ ба ниитын эдеэ хоолой газарнуудые олон болгохо гэхэ мэтын **социальна шухала хэмжээ-ябуулганууд тухай хэлэгдэнэ гээшэ.** Эсэстэ, гэр байрын асуудалые түргэнөөр шиидхэхэ тушаа хэмжээнүүд, элүүрые хамгаалга болон арадай гэгээрэлэй хэрэгые һайжаруулха ябадал мүн энээндэ хабаадана.

Бага салин абадаг хүдэлмэришэд болон албахаагшадай салингые ехэ болгохо ябадал хадаа манай экономикодохи зарим тааралгүй ябадалые усадхаха, манайда бага салин абадаг хүдэлмэришэд болон албахаагшадай салингай ба ехээр абадаг хүнүүдэй салингай хоорондохи дан ехэ илгаае усадхаха гэһэн удхатай. Таряашадай орон дотор индустриализаци бэелүүлхэ үедэмнай тиимэ илгаа гараха ёһотой байгаа, юундэб гэхэдэ, орондомнай дан ехэ хэрэгтэй байһан мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдэй кадрнуудые бии болгохо ябадал иигэжэ урмашуулагдадаг байһан юм.

Мүнөө культурна үндэр хэмжээтэй, дээдэ мэргэжэлтэй, жэл бүри долоодохи ба арбадахиие дүүргэһэн хүнүүдэй ерэжэ орожол байдаг хүдэлмэришэн ангиин бии болоод байхада, энэ илгаань бии байхашье һаа, бага болтогдохо байна. Энэ хадаа манай хүгжэлтын шэнэ хэмжээнһээ үндэһэлнэ ба коммунизмда орохо замаар урагшаа дабшаһан алхам мүн болоно.

Эдэ бүхы хадаа коммунизмын эхин мүн. Энэ болбол коммунистическэ ёһоной ажабайдалай эхи табина. Эдэ бүгэдэ бидэнэрые бултыемнай баясуулна, зоригжуулна. Өөрынгөө мүнөөдэрэй баялигаар, «американска ёһоной ажабайдалаараа» һайзгайрдаг, дээрэлхүү американецууд энээние мэдэг лэ, энэ талаар бидэнэртэй мүрысөө хэг лэ, арад зоной жаргалай түлөө хаана ехэ юумэ хэгдэнэб, хэнэй ажабайдал һайн байнаб гэжэ ойлгог лэ. Яаралтайгаар зэбсэглэхын орондо иимэ мүрысөө хэг лэ. Бидэнэр, советскэ хүнүүд, мүн американскашье арад иимэ мүрысөө зохидшоохол! **(Альга ташалга).**

Гадаадын политикын зарим асуудалнууд

Советскэ гадаадын политикын, илангаяа һүүлэй жэлэй амжалтанууд гайхалтай ехэ байна. Мүн эндэшье шэнэ юумэ хэжэ, партиин хүтэлбэрилхы коллектив дээдэ зэргын принципиальна эдэбхитэй ба уян, намдуу, хараал шэрээлгүй гадаадын политикые ниитын элдэб байгуулалтатай оронуудай амгалан ёһоор ажабайха тухай ленинскэ захяануудһаа үндэһэлэн, дайнай аюулые зайсуулха ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха зорилготойгоор ябуулна.

Урдань манай гадаадын политикада али нэгэн алдуу эндүүнүүдэй гарадаг ба зарим ушарта манайшье гэмээр харилсаануудай хурсадан муудадаг байһан баримтанууд тухай уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнуудаар манай правительствын айнгүй сэхэ руунь мэдүүлхэдэнь олохон буржуазна ажал-ябуулагшад гайхана. Гадаадын политикын талаар манай хүдэлмэриин дутуу дунданuудые усадхаха замаар Советскэ правительство эрид шууд ябаһан байна. Энэнь Югослави Советскэ Союз хоёрой хоорондохи харилсаануудай асуудалнуудые шиидхэлгын жэшээнүүд дээрэһээ юунһээшье элеэр харагдана. XIX ба XX съезднүүдэй хоорондохи үе соо югославска асуудалаар Центральна Комитедэй хэһэн шэнги тиимэ юумые гансал үнэн бодото ленинецүүд хэжэ шадаха байна. Энэ зүрхэтэй алхамуудай хэр зэргэ зүб байһаниинь, эб найрамдалай ба социализмын хэрэгэй хуби заяанда хэды зэргын һайн нүлөөтэй байһаниинь мүнөө элеэр харагдана. **(Альга ташалга).**

Бусад хэдэ хэдэн хэмжээнүүдшье — Хитадтахи болон Финляндидахи манай сэрэгэй базануудые усадхалга, арадай демократиин оронуудтахи холимол обществонуудые усадхалга, Австритай хэһэн эбэй договор болон бусад — манай гадаадын политикын зорилготойгоор ябуулагдадаг тухай, тэрэнэй эрид сэхэ байһан тухай, бусад оронуудай суверенно эрхэнүүдые хүндэлдэг тухай, манай политикын эдэбхитэй ба ашаг үрэ ехэтэй байһан тухай тэрэшэлэн харуулна.

Марксизм-ленинизмын һургаалай ёһоор, манай гадаадын политика хадаа оршон байдалай тодорхой онсо илгаануудые, хүсэнэй бодото тэнсүүрие хараада абана, тусхайта үе соо, **нэн түрүүндэ бидэнэртэ гол шухала болодог асуудалаар — эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй асуудалаар тус тус оронуудай политикын илгаа болон удхые зүбөөр сэгнэнэ. Тиихэ зуура,** манай дипломатиин, манай гадаадын **худалдаа** наймаанай болон экономическа органуудай гадаадын түрэнүүдтэй болон тэдэ оронуудай гражданинуудтай ябуулдаг хүдэлмэридэхи муу модохир болоһон формонууд орхигдоо, советскэ ниитын болон гүрэнэй организацинуудые гадаадын байдалһаа амяарлаха ябадал усадхагдаа, советскэ болон хилын саанахи гүрэнэй, партийна ажал-ябуулагшадай ба ниитын организацинуудай хоорондохи холбоо барисаан үргэдхэгдөө.

Оронуудай хоорондохи холбоо барисаае таһалха талаар американска мэдээжэ ээрхэг түримхэйшүүл муу юумэ хэһэн байна. Зүгөөр тэдэнэр тэрэнэй түлөө өөрынгөө гэмые бусадта, советскэ хүнүүдтэ тохохые һэдэжэ, «түмэр хүшэгэ» Советскэ Союзай байгууһан хэбэртэйгээр һанаанһаа абажа хэлэнэ. Энэ хадаа «советскэ журамай һула байһанай» тэмдэг гадаадын хүнүүдтэй советскэ хүнүүдэй золголдохоһоонь бидэнэрэй айдаг хэбэртэйгээр хэлэгдэнэ. Тиимэ холбоо барисаан манай гүрэнэй байгуулалтые һуларуулан муудхажа болохо хэбэртэйгээршье хэлэдэг хүнүүд бии.

Бидэнэр энэ худал хуурмаг юумые түргэнөөр элирүүлэн сохижо, гадаадын оронуудтай гүрэнэйшье, ниитыншье талаар, тэрэшэлэн искусствын, туризмын, спортын гэхэ мэтэ талаар холбоо барисаа үргэнөөр байгуулжа шадаабди.

Зарим, демократическа оронуудтай энэ холбоо барисаан үлэмжэ һайнаар хүгжэнэ ба саашадаа хүгжэлгын ехэ перспективэнүүдтэй байна. Американска арадай ба США-гэй ниитын олон организацинуудай халуун дура хүсэлдэ зүрюугээр гүрэнэй департаментын эсэргүүсэлтэ хэһэн дээрэһээ нэгэ зарим оронуудтай, жэшээлхэлэ, США-тай хэрэг бирагүй ябажа байна.

Нэгэ иимэ аягүй жэшээшье харуулжа болоно. Үнгэрэгшэ жэлдэ Москвада американска ресторануудай түлөөлэгшэнэр айлшаар ябажа, һонин юумэнүүдые хараһан, өөһэдынгөө һонирхоһон бүхы предприятинуудта — ресторануудта, столовонуудта ороһон байха юм. Бидэнэр хадаа США-да манай хүнүүдэй ошохо тухай асуудалшье табяагүй байгаабди. Айлшадаа хүндэтэйгөөр угтан абаһан дээрэһээмнай американска айлшад ресторанай хэрэгээр московско мэргэжэлтэдые айлшалхыень, ниитын эдеэ хоолой американска предприятинуудай хүдэлмэритэй танилсахыень уриһан байгаа. Энэ хэрэгтэ холбоо барисаан иигэжэ эхилһэн байха юм. Һаяхан ниитын эдеэ хоолой московско предприятинуудай табан хүдэлмэрилэгшэд Америкэ ошохо гэжэ түхеэрһэн байгаа. Тиин гүрэнэй департамент тэдэнэй США ошохододо дурагүйтэһэн тухайгаа мэдээсээ. **(Зал соо шэмээтэй болоно, энеэдэн).** Гүрэнэй департаментын зарим ажал-ябуулагшадта манай поварнууд болон кулинарнуудшье аюултай болоно гээшэ ха. **(Энеэдэн, альга ташалга).** Холбоо барисаанда хэнэй дуратай, **хэнэй дурагүй** байһаниинь энэ багахан баримта дээрэһээ бултанда эли болоно.

Бидэнэр советскэ политика ээрхэг түримхэй гэжэ хилын саана дайсан харша хүнүүдэй тарааһан хуурмаг һанамжые үгөөрөө ба хэрэгээрээ элирүүлэн сохижо, советскэ политикын эб найрамдалта удхые гүнзэгыгөөр харуулжа шадаабди. Бидэнэрые гадаадын хүнүүдтэй золголдохоһоо айдаг хэбэртэйгээр һанаанһаа абажа хэлэһэн тэнэг зүйлнүүдые үнэһэн тоброг болтообди.

Коммунистнууд капиталистическэ оронуудтай харилсаатай байхаһаа айжа болохо байна гэжэ һанахадашье энеэдэһэтэй байна. Хэнэй ниитын байгуулалта — **Советскэ Союз доторхи гү, али капиталистическэ оронууд доторхи һайн бэ?** Хэнэй үзэл суртал — Французска революциин үедэ ехэ һайн байһан аад, эсэстээ прогрессивнэ бэшэ болошоһон капиталистическэ дэлхэйн үзэл суртал дээрэ гээшэ гү, али манай марксистско-ленинскэ үзэл суртал дээрэ гээшэ гү? Урдань һайн байһан юумэ хуушаршоо, тиихэдэ хүн түрэлтэнэй прогрессто шэглүүлэгдэжэ боломоор шэнэ һайн юумэн капиталистическэ байгуулалтада мүнөө үгы ба байжашье болохогүй, юундэб гэхэдэ — үмхирэн һалажа байгаа энэ байгуулалта түүхын дарамта болонхой. **(Зал соо шэмээтэй болоно. Альга ташалга).**

Баруун зүгтэ өөһэдынгөө эрхэ сүлөө болон демократяар һайзгайрхадань энеэдэһэ хүрэмөөр байна. Буржуазна демократиие пролетарска, социалистическэ демократитай, бүхы арадай, хүсэд ба бодото эрхэ сүлөө хүндэ олгодог демократитай яажа сасуулжа болохо юм, буржуазна демократи гээшэ тэгшэ эрхэ ёһо тэды соносхоод, хүниие хүнэй мүлжэхэ ябадалые батадхана ба аршална.

Ямаршье буржуазна демократизмда орходоо жэшээлэшэгүй һайн байһан советскэ социалистическэ демократизм тухайда ЦК-гэй тоосоон соо тон зүбөөр хэлэгдэнэ.

Гансал прогрессивнэ һайн һайхан юумэн мүнөө үеын обществын гол хүсэн мүн болоһшо хүдэлмэришэн ангидал, тэрэнэй идеологи номногшо Коммунистическэ партидал бии ба бии байжа болохо байна. Марксизм-ленинизмын үзэл сурталһаа түрүү прогрессивнэ үзэл суртал гэжэ үгы юм. **(Альга ташалга).**

Социализмын советскэ ороной гансаардаад байдаг, капиталистическэ хүреэлэлгэ дотор бидэнэрэй гансаарханаа байдаг үе саг үнгэрөө. Мүнөө энээн тухай ямаршье үтэ хүүр байжа болохогүй. Мүнөө үедэ капиталистическэ түрэнүүдэй системэтэй зэргэлээд хэтэ мүнхэ хани барисаагаар, түүхэтэ хуби заяанайнтаа ниитэ байһан ябадалаар, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха тушаа нэгэдэмэл эрмэлзэлгээрээ холбоотой социалистическэ гүрэнүүдэй системэ бии болонхой. Мүнөө уласхоорондын нэгэшье томо асуудалые гансал агууехэ баруун гүрэнүүдэй хүсэл зоригоор, Советскэ Союзай, Хитадай болон социализмын бүхы оронуудай һанаашалгые хараада абангүйгөөр шиидхэжэ болохогүй байна. Социализмын дэлхэйн хүсэнүүдэй һүртэ ехэ байһаниинь 1 миллиард шахуу хүн зонтой Европын болон Азиин 13 оронуудай гансал социализм байгуулжа байһан дээрэһээ бэшэ, капитализмын ээрхэжэ байһан олон оронууд дотор социализмын үзэл суртал олон тоото ажалша олониитын дунда, тэдэнтэй хамта хүн түрэлтэнэй олонхидой дунда социализмын хүсэнүүдэй дэлгэрһэн дээрэһээ болоно. Дэлхэйн арад зоной эхэнхи хубинь социализмын туг доро дабшана гэхэ гү, али социализм байгуулна (Советскэ Союз дотор социализм байгуулагданхай), али социализм байгуулха эрхын түлөө тэмсэнэ.

Хэрбээ 100 жэлэй урда тээ «Европодо—коммунизмын шэнжэ тэмдэг үзэгдэнэ» гэжэ Маркс, Энгельсын хэлэһэн байгаа һаа, мүнөө шэнжэ тэмдэг бэшэ, харин коммунизм гээшэ бодото байдал болонхой, хэдэн олон миллион ажалша хүнүүдэй хэрэг болоо, гансал Европоор бэшэ, харин бүхы дэлхэй дээрэ зайлашагүйгөөр дэлгэрнэ **(Альга ташалга).** Хүн түрэлтэнэй обществын мүнөө үеын бүхы ажабайдалда коммунизмын үзэл сурталай нүлөөн хэмжээлэшэгүй ехээр ургаа.

Энэ фронт дээрэ бидэнтэй хамта хүн түрэлтэнэй тон олонхинь тэмсэжэ байна гэжэ империализмда ба колониализмда эсэргүү, дайн сэрэгтэ эсэргүү, дайнай аюулда эсэргүү, арадуудай хоорондо амгалан байдал тогтоохын түлөө, арадуудай эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлые хараадаа абажа, сэхэ баталан хэлэхэдэ болохо байна. Эгээл энэ ушар эб найрамдалай хүсэнүүдэй ба дайн сэрэгэй хүсэнүүдэй тэнсүүриин, бүхы дэлхэй дээрэ социализмын ба капитализмын хүсэнүүдэй тэнсүүриин үндэһөөрөө хубилһые тодорхойлно. Һайнаар зэбсэгжэмэл, олохон баян оронуудай капиталистическэ хэбээрээ байһан дээрэһээ капитализм социализмһаа хүсэтэй гэжэ мүнөө яабашье хэлэжэ болохогүй байна. **Хүн түрэлтэнэй ухаан бодолдо социализм мүнөө капитализмда орхо...шэгүй батаар хадуугданхай.**

Эгээл иимэһээ социализмын ба капит... сурталнуудай хоорондохи тэмсэлһээ бид... ди, манай парти ба тэрэнэй түлөөл... Хрущев Булганин хоёр Инди, Бирма б... станда байхадаа колониализмын бүхы ... партиин нэрэһээ зүрхэтэйгөөр элирүүл... дайн сэрэгтэ эсэргүү байнабди, зүгөөр х... системэнүүдэй мүрысөөнэй түлөө, эбтэй... гын эрхэ байдалда хоёр идеологиин ... байнабди гэжэ, сэхэ мэдүүлһэн байна. (... га).

Эбтэйгээр ажабайха тухай асуудалтай ... лан, мүн уласхоорондын худалдаа найма... хэды үгэ хэлэхэ хэрэгтэй. Социализм... худалдаа наймаа хизаарлахадаа Советск... тадай болон арадай демократиин бусад о... жэлтые хэды зэргээршье һаань һаатуулж... һан хэбэртэй һанал бодолдоо американс... шанхай байдаг.

Теэд энээндэнь этигэхэ ябадал баруун... га болонхой, мүнөө үедэ дэлхэйн социали... хы өөртөө хэрэгтэй бүхы юумые үйлэдб... гол шухала товарнуудые оронуудтаа хэр... гээрнь үйлэдбэрилнэ гэжэ бултадаа хар... тай худалдаа наймаа эрхилхэ харгыгаа ... һаань хаагаад, баруун оронууд Хитадые... лизацилха шухала асуудалһаа өөһэдыгө... тиигээгүй һаань заатагүй болохо кризис... бэреэ хороон багадхаха ябадалһаань тэ... нэгые аршалха байгаа бшуу.

Бата бэхи эбтэйгээр ажабайха ябада... даа наймаагүйгөөр болохогүй юм гэжэ... мэдэнэбди. Худалдаа наймаан гээшэ эн... дэлхэйн хоёр дэлгүүрэй бии болоод ба... арга болоно. Дэлхэйн хоёр дэлгүүрэй—с... кэ болон капиталистическэ дэлгүүрнүүд... һан ябадал хадаа оронууд хоорондохи ... һатай худалдаа наймаае үты болгохо бэш... жөөхэ арга олгохо байна. Энэ асуудалы... гохо ябадал хадаа хоёр дэлхэйн эбтэйг... хэрэгтэшье, мүн практическа, ажахын х... удхашанартай.

Социалистическэ оронуудтай манай х... маан хоёр таладамнай ашагтай байха ... хүгжэхэ арга нүхэсэлтэй гэһэн д... нэр үндэһэлнэбди. Энэ хадаа общество д... хубаарилай шухала байһан ябадалаар, ... дотор бүхы зүйлэй продукци үйлэдбэр... адли ашагтай байхагүй гэһэн мэдээжэ зү... Нэгэ зарим зүйлнүүдые нэгэ орон дотор... хэдэ хүнгэн, нүгөөдэ оронло бусад зүйл... бэрилхэдэ хүнгэн байдаг, элдэб һалбарин... тын хэмжээн ондо ондоо байдаг, хүдэлмэр... дүршэл, үйлэдбэриин заншалнууд гэхэ ... нүлөөлдэг байха юм. Энэ талаар хараха... рондын худалдаа наймаан хадаа араду... ажалые ашаттайгаар хубаарилгын шу... ябадалые харуулдаг байгаа, харуулнашье.

Тус тус оронуудта социалис... революциин амгаланаар хүгж... боломжонууд тухай

Нүхэдүүд! ЦК-гэй тоосоон соо табиг... ческэ асуудалнуудһаа эгээн шухала ас... гэхэдэ, бүхы оронууд дотор, бүхы ушар ... циалистическэ революци хододоо зэбсэг... аргаар заатагүй болохо юм гү, али рев... лан хүгжэхэ арга боломжо тэрэшэлэн б... гэһэн асуудал болоно.

Социалистическэ революци хадаа ход... ралгата гражданска дай хэхэ аргаар бол... үзэл бодол зүб гээшэ гү?

Коммунистнууд гээшэ шуһа жүрөөдэ... хаанашье хүсэрхэлгын түлөө эрмэлзэд... дай һужэрөөхэ гэжэ али бүхы аргаар ... **гэжэ капитализмын номнологшод болон... нуудай хэлэдэг ушарһааншье абажа... асуудалнууд шухала болоно.** Тиигэжэ хэл... пролетариадай диктатурын, коммунизм... сэлэй зайлашагүй шухала үзэл суртал... тэрэние тоолодог байна. Тиихэдээ тэд... мын үзэл суртал тээшэ зүндөө ба ушар ... гээр оролдожо байһан арад олониитые а... дуудые мэгдээхэ гэжэ оролдодог байһан ... шье.

Эдэ асуудалнуудаар манай үзэл бодол ... асуудалнуудта эли тодо харюу нүхэр Хр... хэл соо үгтэнэ.

Дэлхэйн нэгэдэхи дайнай урда тээ б... Россидахи революциин илалтын зам ха... **восстани мүн гэжэ тоолодог байһаниинь м... хэйн нэгэдэхи дайнай түлэг дундаа боло... дэнь большевигүүд империалистическэ д... ска дайн болгохо гэһэн лозунг табиһан б...** най позици зүб ба ажабайдалһаа үндэһ... юундэб гэхэдэ, империалистическэ дайе ... дайн болгохо ябадал хадаа дэлхэйн да... арадуудта эб найрамдал болон эрхэ сүлөө... сахан аргань байһан юм.

Февральска революциин эсэстэ Росси... даа тэрэ үедэ эгээн демократическа орон ... додог байһан Холбоото Штадуудташье б... кратическа эрхэ сүлөөнүүдые туйлаһан б... доо болоһон энэ оршон байдалые хара... Ленин түүхэтэ Апрельскэ тезисүүд соог... гые хүдэлмэришэн ангиин абаха ба со... революциие амгалан ёһоор, Соведүүд до... бэе тээшэ татан абаха аргаар бэелүүлх... зунг табиһан байха юм.

1917 оной июльскэ событинуудай һүүл... дай үйлсэнүүдтэ хүдэлмэришэдэй амгал... циие Саг зуурын правительствын бууд... люциин амгалан хүгжэлтэ тухай лозунг ... һан байгаа. Юундэб тэхэдэ, оршон байда... һон байгаа бшуу. Корниловай заговор б... буржуазиин хүсэрхэлгэдэнь хүсэрхэлгөөр... ба восстани хэжэ засагые абаха хэрэг... байгаа.

Бодото дээрээ Октябрьска эрид хубил... **галан шахуугаар** болоһон юм, юундэб гэх... Соведүүдэй съезд дээрэшье, олохон С... **ехэнхинь революционно болоһон байгаа, ... даа ехэ шуһа адхалгагүйгөөр хуули зас...** абаха арга Соведүүдтэ олгоо.

Октябриин һүүлээршье Ленин болон б... гражданска дай хэхэ гэжэ, хүсэ хэрэглэхэ... даггүй байгаа. Үгы. Парти хадаа Росси...

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурт)

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд

Нүхэр А. И. МИКОЯНАЙ хэлэһэн үгын үргэлжэлэл

...змуудые тэрэ дары хараалһан юм. Тэрээнһээ
... Ленин хадаа российска болон гадаадын ка-
...нуудтай, Советскэ засагай хиналта доро хү-
...хэ дуратайшуултай ажахын талаар хэлсээ
... уряалдаг һэн. Ленин хадаа гадаадын капи-
...удта концесси үгэхэ ба гүрэнэй-капиталисти-
...хэлэй предприятинуудтай байха гэһэн дурад-
...лаа бэлэй.
... арад зондо тиимэ ехэ зоболон тохёолдуулһан
...ска дайн хайшан гэжэ эхилээб?
...нска дайе империалистическэ гүрэнүүд эхил-
...а, шуһа адхаралгата гражданска дайе рево-
...дхэһэн бэшэ, харин контрреволюци үүдхэһэн,
...гүүдэй хүсэлөөр бэшэ, харин манай хүсэлдэ
...өөр эхилэгдэһэн байгаа гэжэ бүхы дэлхэйдэ
...
... хэлэгдэһэнһээ ямар тобшолол хэжэ болохо
... Хэзээ, ямар ушарта Ленин зүб байгааб?
... дэлхэйн нэгэдэхи дайнай урда тээ ба дайнай
... зэбсэгтэ восстани хэхэ гэжэ уряалдаг ба им-
...стическэ дайе гражданска болгохо гэжэ эридэг
...а гү? Али Февральска революциин түрүүшын
...удта революциин амгалан хүгжэлтэ тухай ло-
...бихадаа гү? Али июльскэ событинуудай һүү-
...бэсэгтэ восстани тухай лозунг дахяад табихадаа
...
... хэзээ, ямар ушарта зүб байгаа гээшэб? Ха-
...сахан лэ байжа болохо байна,—Ленин эдэ бү-
...онуудта зүб байгаа.
...хы ушарта Ленин хооһон номһолһоо үндэһэл-
... хүсэеэ гэһэн лозунгнуудые баримталаад бай-
... харин хододоо хубилжа байдаг ажабайдалай
...үүдһээ үндэһэлдэг байһан юм. Шухала боло-
...унгнуудые табихадаа Ленин ангиин хүсэнүүдэй
...тэнсүүрие тодорхойгоор хараада абажа, тус
... саашадаа ямараар хүгжэхэ байһаниие гүн-
... ойлтожо, табидаг байгаа. Марксист хадаа
... лэ иимэ байха ёһотой, үгы һаа лозунгнууд
... хүтэлбэрилхэдэнь, пролетарска партида һаад
...оһон номиол болошохо байна. Ленин энэ асуу-
...ододоо һанаагаа табидаг ба «али бүхы лозунг
...эмһээ үлүү хуушаржа болодог» гэжэ заадаг
...охёолнууд, том 28, нюур 203).
... орон дотор хэрэг тиимэ байһан юм. Энэ
...й талаар, мүн бусад оронууд тушаашье Маркс,
... болон Ленин иимэл ёһо гурим баримтал-
...аа—бүхы юумэн хадаа хүгжэлтын үеһөө, ан-
...сэнүүдэй тэнсүүриһээ, бодото оршон байдал
... дулдыдаха юм гэжэ хододоо заадаг һэн.
...одохи бодото арадай али бүхы революциин
... бэелүүлхэ зүйлынь «бюрократическо-сэрэ-
...эй машиные эбдэхэ» ябадал мүн гэжэ үнгэ-
...үнэжэлэй 70-аад онуудта Маркс тоолодог бай-
... Тиихэдэ Маркс Англиие ба океанай саадахи
... тэрэ тоодо оруулалсадаггүй байгаа. Тэрэ
...адахи хүдэлмэришэн анги амгалан ёһоор, пар-
... дотор олонхиинь боложо хуули засагые гартаа
... болохо байгаа. 1872 ондо Амстердамда боло-
...инг дээрэ Маркс хуули засагые дайлан абаха
...игэжэ хэлээ һэн:
...э зорилго нэгэл адляар туйлагдаха юм гэжэ
... хэзээшье баталан хэлээгүйбди.
...ус оронуудай засаг зургаануудые, зан абаринне
... заншалнуудые хараада абаха хэрэгтэй гэжэ
... мэдэнэбди; бидэнэр Америка, Англи мэтын
...ые мэдэнэбди, хэрбээ би танай засаг зургаа-
... һайнаар мэдэдэг байгаа һаа, мүн Голландиие-
...энэй тоодо оруулжа болохо байгааб, тус оро-
...отор хүдэлмэришэд өөрынгөө уг зорилгые ам-
...аргаар туйлажа болохо.
...р хэрбээ тиимэ һаань, бидэнэр түбиин олонхи
... дотор манай революци хүсөөр хэгдэхэ болоно
...рэшэлэн мэдэрхэ ёһотойбди; ажалшадай эсэс-
...ха хэрэг туйлахын тулада бидэнэр тустаар то-
...уедэ хүсэ хэрэглэхэл ёһотой болонобди».
...ркс ба Ф. Энгельс. Зохёолнууд, 1-дэхи хэблэл,
... часть II, нюур 669).
...б оронуудта революциин хүгжэлтын замые
... иигэжэ ойлтодог байгаа.
...ополистическэ капитализмын шэнэ оршон бай-
... Англи болон США-да полицейско-бюрократи-
...аппарадай ургаһан дээрэһээ Марксын хэлэһэн
...аарлалта болюулагдаха болоно; Марксын дээ-
...агдэһэн зүйлые баримталаад лэ, өөрынхеэрээ,
...истскаар ойлтоод, «амгалан замые» бүхы оро-
... ба хүгжэлтын бүхы үеын принцип болгохо ба
... түлөө революционно тэмсэлһээ пролетариадые
...улха гэжэ һэдэһэн Каутский болон бусад ур-
...дые Ленин шангаар шүүмжэлээ.
...э болохолоороо, хуули засагые дайлан абалтын
...адаа бүхы оронуудта, ондо ондоо үе сагта, улас-
...дын ондо ондоо оршон байдалда адли байжа
...гүй байна. Бүхы юумэн хадаа ангиин хүсэнүү-
...эсүүриһээ, хүдэлмэришэн ангиин ба тэрэнэй
...ай эмхидхэлэй хэмжээнһээ, союзнигуудые, нэн
...э таряашадые хүдэлмэришэн ангиин өөрынгөө
... оруулжа шадаха шадабариһаа дулдыдаха бай-
...ихэ зуура, тус тус оронуудай засаг зургаануу-
...ан абаринне болон заншалнуудые хараада абаха
...эй.
...нтэй дашарамдуулан Ленин удаадахи юумэндэ
...л хандуулдаг байгаа:
...ркс эрид хубилалта соогуур хэды олон шэнэ
...лнуудай гараха байһыень, бүхы оршон байда-
...убилха байһые, эрид хубилалтын ябаса соогуур
... байдалай түргэ түргэн, ехээр хубилха байһые
...р мэдэдэг байжа, эрид хубилалтын формонууд,
...ууд хубилхагүй гэжэ өөреэшье тоолодоггүй, со-
...стическэ революциин ерээдүйн ажал-ябуулаг-
...шье тиигэжэ тоологты гэжэ хэлэдэггүй байһан
... (Зохёолнууд, том 32, нюур 316).
...люционно тэмсэлдэ пролетариадай тактикын
...лнуудаар ленинскэ ойлгомжо, ленинскэ зүб
...эбэри иимэ байна.
...э дээрэһээ харахада хэрэг ямар байгааб гэхэдэ,
...е пролетариадай абалтын гол арганъ шиидхэхы
... оронуудта зэбсэгтэ восстани мүн болоно гэжэ
... Ленин тоолодог һэн, тиихэдэ амгалан ёһоной
...адаа ежалшадта таатай зохид зүйл мүн тэжэ
... ба тиимэ амгалан замай арга боломжые хэзээ-
...оонгүй орхидоггүй байгаа. «Хүдэлмэришэн анги
... хуули засагые амгалан аргаар гартаа абаха
...е үлүү һайн гэжэ тоолохо байгаа» гэжэ Ленин
...заадаг һэн. (Зохёолнууд, том 4, нюур 254).
...олетариадай хүсэ хэрэглэхэ баатай болоһон
...ашье революциин гол, саг үргэлжын удхань ба
...й илалтануудай условинь хадаа һандаргалтын
... харин эмхидхэлэй, зохёон байгуулхы хүдэлмэри
...эжэ Ленинэй тоолодог байһые тэмдэглэхэ тон
...ла байна.
... М. Свердловэй дурасхаалда зорюулан Ленин
...э хэлээ-һэн:

«Революционно хүсэрхэлгэ гаргаагүй һаа,—энэ шэнжэ шанаргүй һаа, пролетариадай илажа шадахагүйнь лабтай, мүн тэрэшэлэн революциин хүгжэлтын имагтал тусгаар үедэ, онсо тодорхой ба тусхай эрхэ нүхэсэлэй бии байхада революционно хүсэрхэлгэ революциин шухала ба хуулита ёһоной арга мүн байхань лабтай, харин тиихэдэ энэ революциин үлэмжэ гүн ехэ, саг үргэлжын шанарынь, тэрэнэй илаха эрхэ нүхэсэлэнь пролетарска олониитые эмхидхэлгэ, ажалшадые эмхидхэлгэ мүн байгаа, тиимэ зандаа үлэнэшье. Олон миллион ажалшадые иигэжэ эмхидхэхэ ябадал лэ, революциин болохо эгээн һайн эрхэ нүхэсэл, тэрэнэй илаха эгээн ехэ арга нүхэсэл мүн». (Зохёолнууд, том 29, нюур 70).

Ленинһээ хойшо үнгэрөөшэ саг соо дэлхэй дээрэхи байдал горьтой ехээр хубилаа. Эгээл энэ хадаа шэнэ оршон байдалда социализмда ондо ондоо оронуудай орохо формонууд тухай асуудалые мүн тэрэ принципиальна марксистска, ленинскэ позициһаа шэнээр табиха арга боломжо манай ЦК-да олгоно.

Уласхоорондын оршон байдалай үндэһөөрөө хубилһанай гол шухала эрхэ нүхэсэлынь социализмын хүсэн түгэлдэр лагериин бии боложо, ургаһан ба бэхижэһэн ябадал болоно. Советскэ Союз дотор социалистическэ общество байгуулагданхай, социализм байгуулгын замаар агууехэ Хитад орон, арадай демократиин оронууд хурдан түргэнөөр дабшажа ябана. Дэлхэйн социалистическэ системэ тогтоод, бэхижэжэ, хүгжэжэ байна, харин дэлхэйн капитализмын системэ кризиснэ байдалда орожо, һула болоод, позицияа хойно хойноһоонь алдажа байна.

Урдань капитализмын шухала резервэ байһан колониальна системэ улам улам һандаран һалажа байна. Индиин, Бирмын, Индонезиин, Египедэй арадууд сүлөөтэ хүгжэлтын замда оронхой; Азиин, Африкын, Латинска Америкын колониальна ба бэеэ даагаагүй оронуудай бүхы арадууд эрхэ сүлөөтэй, бүримүһэн бэеэ даанхай байдалтай болохын түлөө тон ехээр эрмэлзэнэ. Капиталистическэ оронуудай хүдэлмэришэн ангиин эмхидэлынь, ангиингаа ушар ёһо мэдэлгэнь улам ехэ болоо.

Мүнөө үедэхи революциин хүгжэхэ замууд тухай асуудал хаража үзэхэ зуураа, бидэнэр мүнөө өөрынгөө үе сагта Маркс, Ленинэй хандадагтал адляар тус тус орон бүхэн доторшье, бүхэдэлхэйн хэмжээндэшье ангиин хүсэнүүдэй тэнсэбэриие тон наринаар хараадаа абаха уялгатайбди. Мүнөө үедэ нэгэшье орон бусад оронуудай зүгһөө мэдээжэ зэргын нүлөөдэ оронгүйгөөр, таһарангяар хүгжэжэ шадахагүй байһаниинь хүн бүхэндэ ойлгостой.

Зэргэлээд социалистическэ оронуудай байхада, буржуазна багахан орон дотор социализмда амгалан ёһоор орогдожо болохо байна гэжэ бүри Ленин уридшалан мэдээд байгаа. Тусгаар нэгэ орон доторхи ангиин хүсэнүүдэй тэнсэбэриие хараадаа абахаһаа гадна, мүн хүршэ оронууд дотор социализмын илаһан ябадалые хараадаа абаха хэрэгтэй гэжэ Ленин ойлгохоор лэ хэлэдэг байгаа.

Эдэ бүгэдэнтэй дашарамдуулан, зарим оронууд дотор мүнөөнэй ушар байдалда социализмда амгалан ёһоор орохо бодото арга боломжо бии боложо байна гэһэн тобшолол ЦК-гэй тоосоото элидхэл дотор хэгдэнэ. Ондоогоор хэлэбэл, орон доторхи ангиин хүсэнүүдэй харилсаануудай ба дээрэ дурсагдаһан зохид һайн ниитэ оршон байдалай бии байһан дээрэһээ тус тус оронууд дотор хүдэлмэришэн анги таряашадтай холбоо барисаа байгуулжа, арад зоной олонхиие өөрынгөө хүтэлбэри доро нэгэдүүлхэ ба бии байгаа парламентска эмхи зургаануудые ашаглан, зэбсэгтэ восстани ба гражданска дай хэнгүйгөөр, амгалан ёһоор засаг түрые абаха аргатай болоно. Имагтал хүдэлмэришэн ангиин хүсэ шадалтай, эмхидхэлтэй ба ангиингаа ушар ёһо мэдэдэг болоо һаа революци амгалан замаар хүгжэхэ аргатай байһаниинь элитэ.

Ондоо ушарнуудта, буржуази сэрэгэй-полицейскэ хүсэ ехэтэ машинатай байхадаа, өөрынгөө эзэрхэлгые аршалан хамгаалха гэжэ оролдон, зэбсэгтэ тэмсэл хэхыень пролетариадта лаб баадхаха байна. Пролетариат энээндэнь уридшалан бэлдэһэн байха ёһотой.

Асуудалые Центральна Комитедэй зүбөөр табиһые ажабайдалаар батадхагдаһан революционно марксизм-ленинизмын теоретическэ заабаринууд этигүүлэн харуулна. Ленинэй һүүлээр арба таран оронууд дотор социалистическэ революци илаа. Энэ хайшан гээд болоһон байгааб?

Хитадые абаад үзэебди. Агууехэ энэ орон дотор хэдэн арбаад жэлнүүдтэ гражданска дайнууд боложо байгаа. Тэндэ харин империалистнуудта, помещигүүдэй, компрадорско буржуазин контрреволюционно хүсэнүүдтэ эсэргүү революционно арминуудай хүшэр хүндэ шуһата байлдаанууд удаан саг соо болоо. Пролетариат ба тэрэнэй Коммунистическэ парти хүтэлбэрилхы һуури эзэлэн, феодализмда ба империализмда эсэргүү революци соогуур зэбсэгтэ тэмсэл хэжэ илалта туйлаад, амгалан ёһоор социалистическэ шэнэдхэн хубилалтануудые бэелүүлжэ эхилхэ арга олгоо.

Ленинизм болбол Хитадай олон миллион эрхим хүнүүдэй ухаан зүрхэндэ нэбтэрэн ороо. Социализмда **орохо** үнэн зүб замые хитад арадта заажа үгэхэ зуураа, **ленинизм Хитадайшье байдалда һалбаран бадараа, агууехэ Хитадай революциин дүй дүршэлөөр баяжаа. (Альга ташалга).**

Зүүн зүгэй агууехэ энэ орон дотор социализм байгуулгадаа бүрин амжалта туйлахыень Хитадай коммунистнуудта хүсэел. (Альга ташалга).

Югослави дотор революци онсо өөрэ янзаар хүгжэһэн байна. Советскэ Союзда эсэргүүгээр фашистска Германиин дай хэжэ эхилхэдэ, Югославиин Компарти фашистска дарлалтада эсэргүү восстаниие толгойлоо, югославска буржуазин нэгэ хубинь фашизмда эсэргүү тэмсэлһээ зайсажа, хилын саана нүүжэ ошоһон байна. Нүгөөдэ хубинь эзэмдэлгын гуримда туһалагшад боложо, фашистнуудтай нэгэдээ һэн. Эгээл тиимэһээ фашизмда эсэргүү югославска партизанска дайн хадаа Югославида урбаһан буржуазида ба помещигүүдтэ эсэргүү гражданска дайнтай нэгэдээ һэн.

Югославска революциин илаһан илалтань коммунистнуудай югославска партитай ба социализм амжалтатайгаар байгуулжа байгаа югославска арадтай бидэнэй улам бэхижэжэ байгаа хани барисаанай, ахадүү ёһоной холбоо барисаанай эшэ үндэһэн мүн. **(Альга ташалга).**

Чехословаки дотор революци ондоогоор болоо. Дайнай хойто тээ Чехословаки дотор зохид һайн байдал бии болоһон дээрэһээ тэндэ социалистическэ революци амгалан ёһоор болоо; коммунистнууд тэдэндэ дүтэ ажалшадай партинуудһаа гадна, мүн ниитэнациональна фронтые дэмжэһэн буржуазна партинуудтайшье холбоо барисаа баталаад, засаг түрые абаһан байна. Чехословакиин арад зон революциин амгалан хүгжэлтын замаар ябажа илаа.

Болгариин, Румыниин, Венгриин, Польшын ба арадай демократиин бусад оронуудай хүдэлмэришэн анги өөрынхеэрээшье һаа, мүн лэ гражданска дай хэнгүйгөөр социалистическэ революциин илалта туйлаа.

Тиимэ болохолоороо, зэбсэгтэ восстаниин замһаа гадна, мүн тэрэшэлэн революциин амгалан ёһоор хүгжэхэ замыешье уридшалан хараһан коммунизмын багшанарай үнэн зүб байһые түүхын ябаса арсашагүй эли тодоор баримталан харуулаа.

Капиталистическэ оронуудай ахадүү коммунистическэ партинууд эрдэм ухаанай барагдашагүй ехэ баялигтай—марксизм-ленинизмын теоритой, баян дүй дүршэлтэй манай ороной, Хитадай ба арадай демократиин бусад оронуудай түүхэтэ илалтануудһаа һургаал абаха аргатай байна.

Асуудалые иимээр табихада марксизм реформизм хоёрой хоорондо ямар илгаа байнаб гэжэ, эндэ марксизмые хазагайруулагшадай шэлэһэн замда оролго болоно бэшэ аал?—гэжэ асууха бирагүй теоретигүүд, хооһон сээжэлдэгшэд гү, али политикада башарагүй хүнүүд олдоходоошье болохо байха.

Реформистнууд ба ревизионистнууд багахан реформонуудаар, ажалшадта капиталистнуудай хэхэ бишыхан буултануудаар хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлые хизаарлаха гэжэл, капиталистическэ байгуулалтын эзэрхэлгые ойронь хүрэнгүйгөөр үлөөгөөд, капитализмын байха үедэ хүдэлмэришэдэй байдалые үлэ мэдэг һайжаруулһан шэнги болохо гэжэл урданшье, мүнөөшье хододоо оролдодог байгаа, оролдоношье. Экономистнууд ба ревизионистнууд бодото дээрээ капитализмые үмөөрэн хамгаалагшад мүн байгаа, тиимэ зандаа үлэнэшье, тэдэнэр революционернүүд бэшэ, харин революциһаа, ажалшадай засаг түрэеэ абалгаһаа арсадаг, олон жэлэй турша соо, хэзээ нэгэтэ жэжэхэн, бирагүй бага «туйлалтануудые оложо» социализмда хүрэжэ болохо гэжэ бододог эволюционернүүд мүн. Тэдэнэй зариманиинь иигэжэ бодоогүй байжашье магад, теэд иимэрхүүгээр арад зониие мэхэлдэг байна. **(Зал соо шэмээтэй болоно).**

Парламент дотор олонхиие зарим социалистическэ партинуудай туйлахаяа оролдожо байхадань, хэдэ хэдэн оронууд дотор социалистическэшье правительствонуудай бии байһан ба мүнөөшье байһан баримтанууд мэдээжэ юм. Зүгөөр эндэшье хэрэг ушар хүдэлмэришэдэй аша туһада зарим нэгэн бишыхан буултануудаар хизаарлагдадаг ба ямаршье социализм байдаггүй. Общественые гүрэнэй зүгһөө хүтэлбэрилгэ хүдэлмэришэн ангиин гарта орохо ёһотой, хүдэлмэришэн анги социализмын түлөө тэмсэлдэ эмхидхэлэйнгээ талаар бэлэдхэгдэнхэй байхаһаа гадна, политическэ ба теоретическэ талаараашье бэлэдхэгдэнхэй байха ёһотой, хүдэлмэришэн анги капиталистическэ бирагүй жэжэхэн зуушануудаар мэхэлэгдэхэгүй, харин хүн зонойнгоо олонхиие өөрынгөө талада оруулаад, засагаа гартаа абаха, үйлэдбэриин гол хэрэгсэлнүүдэй үмсын зөөри байлгые усадхаха ёһотой.

Капитализмые социализмаар һэлгэлгэ, ангита общественые ангигүй обществоор һэлгэлгэ революционно эрид хубилалта мүн гэжэ историческа материализм һургадаг. Энэ эрид хубилалта хадаа бодото дээрээ ниитын нэгэ байгуулалтые ниитын нүгөөдэ байгуулалтаар революционно ёһоор һэлгэлгэ болоно. Тиимэһээ капитализмһаа социализмда али болохоор шэлжэн оролго, ниитын харилсаануудта болодог эрид хубилалта хадаа революци мүн, тэрэнэй эрид хурса тэмсэлтэйгээр гү, али һулашагаарішье болоо һаа хамаагүй, зүгтөөл бүхы арадуудай хэхэ революци болоно гээшэ. Арад зоной засаг түрые гартаа абалга, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдэй үмсын зөөри байлгые ниитын зөөри болголго түүхэдэ болодог угаа ехэ эрид хубилалта мүн.

Эгээл тиимэһээ тус тус оронуудта революциин амгалан замаар хүгжэжэ болохо тухай асуудалые реформизмтай худхажа болохогүй юм. **Амгалан гү, али амгалан бэшэшье аргаар хэгдэһэн революци хододоо революцил байха,** харин реформизм үрэгүй хооһоор нэгэл газартаа байлган боложо хододоо үлэхэ гэжэ һанажал ябаха хэрэгтэй. Тиимэһээ илалта туйлахын тулада хүдэлмэришэн анги реформизмда ба өөрынгөө зэргэдэ реформизмһаа боложо бии болодог бүтэхэгүй хооһон бодомжонуудта эсэргүүгээр эсэшэ сусашагүй тэмсэл хэхэ ёһотой.

Дайн сэрэг заатагүй болохо гү?

Дайн сэрэгүүдэй заатагүй бололго тухай, хоёр системэнүүдэй бата бэхеэр, амгалан ёһоор зэргэ оршохо тухай ЦК-гэй тоосоон дотор асуудал табигдаһан ябадалые анхаралдаа абамаар байна.

Дэлгүүрэй түлөө, колониинуудаа дахин хубаахын түлөө үрдилдэн тэмсэдэг гүрэнүүдэй хоорондо эбсэшэгүй зүрилдөөнүүдэй ба дайнуудай болодог шалтатаанинь империализмын гол шэнжэһээ өөрһөөнь болодог тухай заабариһаа ленинизмын үндэһэлдэгынь мэдээжэ. Империализмын байгаал сагта иимэ юумэ байха, дайн сэрэгэй аюул байха юм.

Мүнөөнэй ушар байдалда империалистическэ гүрэнүүдэй гү, али империалистическэ бүлэг гүрэнүүдэй хоорондо дайн сэрэг боложо болохо гү? Тиимэ, боложо болохо.

Хоёрдохи асуудал. Империалистическэ гүрэнүүдэй зүгһөө социализмын оронуудта добтолго хэгдэхэ аюул бии гү? Сохом бии. Бүхы дэлхэй дээрэ капитализмһаа социализмын тон булюу болоогүйл сагта, тиимэ аюул байха байна.

Тиихэдэ шэнэ дайн мүнөө заатагүй болохо ёһотой гү, ондоогоор хэлэбэл, дайн сэрэгые уридшалан болюулжа болохо гү, али үгы гү?—гэһэн асуудал гарана. ЦК-гэй тоосоон энэ асуудалда эли тодоор харюусана:

— Империализмын байгаа хадань, дайн сэрэгүүдэй болохо экономическа үндэһэншье үлэнэ гэһэн ленинскэ заабари шэнэ ушар байдалдашье хүсэндөө үлэнэ. Зүгөөр, дайн сэрэгүүд заатагүй болохо бэшэ юм. Энэ хадаа хүгжэлтын мүнөөнэй шатада дэлхэйн хүсэнүүдэй тэнсэбэриие харуулдаг түүхын мэдээжэ байдалаар тодорхойлогдохо юм. Тиимэ байдал дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр бии боложо батажаа.

Мүнөө Советскэ Союзшье, арадай Хитадшье, арадай демократиин бусад оронуудшье дайн сэрэгтэ эсэргүү, амгалан байдалай талада эрид шууд жагсан байна. Энэ хадаа агууехэ хүсэн гээшэ. Энэ хүсые тоонгүй байжа болохогүй. Колониальна дарлалтаһаа сүлөөрһэн Азиин ба Африкын арадууд, Инди мэтын орон — дайн сэрэгтэ эсэргүү, эб найрамдалай түлөө байна. Тэдэнэр харин эзэмдэлгэһээ мэнэ һаяхан сүлөөрөө, тиин шэнэ дайн колониализмын дарлалтые тэдэндэ дахин бусаажархина гү гэжэ хуулита ёһоор түбэгшөөнэ. Тэдэнэр өөһэдынгөө хүсөөр, сүлөөтэйгөөр хүгжэхэеэ хүсэнэ, тэдэндэ дайн сэрэг хэрэггүй, һалбаран хүгжэлгээе хангахынь тула тэдэндэ амгалан байдал хэрэгтэй. Тэдэнэр энэ хэрэгтэ, эб найрамдалай хэрэгтэ бидэнэй союзнигууд гээшэ.

Европейскэ олохон оронуудта, Франци, Итали мэтын оронуудта арад зоной дунда угаа ехэ нүлөөтэй болоһон хүгжэнхэй хүдэлмэришэн анги бии юм. Энэ **анги эб найрамдалай түлөө, дайн сэрэгтэ эсэргүү байдаг.**

Бусад бүхы оронуудай хүдэлмэришэд, таряашад, ажалшад, мүн интеллигенциин нилээд хубинь, буржуазин зарим хубинь шэнэ дайн сэрэгые хүсэнэгүй—тэдэнэр дайн сэрэгэй аюулые һайса мэдэнэ, юундэб гэхэдэ тэдэнэр үнгэрһэн дайнай шэрүүн шанга дүршэлһөө һургаал абанхай. Энэ хадаа нилээд ехэ, тон шухала эрхэ нүхэсэл мүн.

Гэбэшье, жэшээнь, США-гайхидал мэтын империалистическэ томо монополинууд бии юм. Тэдэндэ дайн сэрэг гээлтэ хохидол асараагүй, харин тад һөөргэ, хэтэрхэй ехэ ашаг олзо олохо арга зүйл болоһон байна. Американска арад дайн сэрэгтэ дурагүй байбашье, тэдэ монополинууд дайн сэрэг үүдхэхэһээ арсанагүй. Эдэниие ниитын һанамжаһаа гадна, социализмын оронуудай сэрэгэй ехэ хүсэнһөө гадна, нэгэ шэнэ шухала ушар барижа байна гэбэл—американецуудһаа гадна, мүн Советскэ Союздашье атомна ба водородно бомбонуудай, мүн тэрэшэлэн тэдэ бомбонуудые самолёдуудта гү, али ракетэнүүдтэ тээгээд дэлхэйн бүмбэрсэгэй алишье газарта абаашаха арга боломжонуудай бии болоһон ябадал барижа байна.

Нэгэшье дайнай үедэ бусад ороной гансашье бомбо, гансашье һомон американ газар дээрэ, тэдэнэй городууд ба фабриканууд дээрэ унаагүй юм, унажа шадахашьегүй байгаа, юундэб гэбэл, тиимэ техникэ, арга боломжо байгаагүй. Мүнөө тиимэ арга боломжо бодото дээрээ бии юм. Американска талаһаа эзэрхэг түримхэй добтолго хэгдээ һаа, харюу хэмжээ боложо водородно бомбонууд американска городуудташье унажа болохо байна, тиин американска империалистнууд эдэ бомбонуудһаа хоргодожо шадахагүй, өөһэдынгөө фабрикануудые нюужа шадахагүй байна. Энэ ушарта дайн сэрэг тэдэ империалистнуудай баяжаха арга болохогүй, харин тэдэнэр дайн сэрэгэй эсэстэ имагта һандарал, хосоролдо орохо байна.

Хэрбээ водородно гү, али атомна бомбо хаяха гэжэ хэн нэгэнэй һэдээ һаа, хүн түрэлтэнэй эрхим хүнүүд соёл болбосоролые абаржа шадаха, тэдэнэр дары нэгэдэжэ, эзэрхэг түримхэйнэрэй амыень татаха, али бүхы дайн сэрэгүүдые, энээнтэй хамта, мүн капитализмыешье үгы хэхэ байна. **(Удаан альга ташалга).**

Водородно ба атомна дайн ехэ һандаралгануудта хүргэжэ болохо юм, теэд иимэ дайн хүн түрэлтэниие гү, али тэрэнэй соёл болбосоролые усадхажа шадахагүй, харин хуушарһан, хорото муухай байгуулалтые—капитализмые тэрэнэй империалистическэ шатадань усадхаха байна.

Бата бэхи эб найрамдал хангаха шиидхэхы арга гэбэл—буу зэбсэг хуряалга, водородно ба атомна бомбонуудые усадхалга, амгалан ёһоор зэргэ оршолго болоно. Бидэнэр энээнэй түлөө тэмсэдэгбди, тэмсэхэшье байнабди.

Теэд атомна ба водородно зэбсэг хорихо ябадалда Холбоото Штадуудай эсэргүүсэн зүришэжэ байгаал сагта, буу зэбсэг хуряалгын бэелүүлэгдээгүйл сагта, бидэнэр наукын болон техникын һүүлэй шэнэ туйлалтануудта үндэһэлдэг эгээн хүсэтэ, мүнөөнэй түхэлэй буу зэбсэгүүдые оруулалсан, өөһэдынгөө зэбсэгжэлгые зохихо хэмжээндэ барижа байха баатай болонобди.

Социализмын лагериин хүсэ ехэтэй болохо тудам, эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөн бүри ехэ илалта туйлаха, мүн дайн сэрэг һүжэрөөхэеэ эзэрхэг түримхэйнэршье түбэгшөөхэ байха.

Эгээл иимэһээ дайн сэрэг заатагүй болохо бэшэ юм гэжэ Центральна Комитедэй тоосоон дотор хэлэгдэнэ. Мүнөө түүхэ ямар шатада орооб гэбэл, дайн сэрэгэй аюул үлөөд байбашье, дайн сэрэг боложо болохо байбашье, дайн сэрэгые һүжэрөөлгэхэгүй, **миин удаан саг соо эб найрамдал юрэ хангаха бэшэ, харин бата бэхи эб найрамдал хангаха** арга боломжо бии болонхой. Эб найрамдалай түлөө, дайн сэрэгэй аюулда эсэргүүсэн арадуудай замхалтагүйгөөр тэмсэжэ байхадал, боложо магад агресси тушаа һэрэмжэтэй байхадал энэ хэрэг бэелүүлэгдэхэ юм.

Үни удаан эб найрамдал тухай, удаан саг соо зэргэ оршохо тухай хэлэхэдээ: энэ үни удаанай эб найрамдал, энэ үни удаан саг соо зэргэ оршолго хэды болотор үргэлжэлхэ юм?—гэһэн асуудал зарим хүнүүд хуулита ёһоор табидаг.

Эсэсэй эсэстэ дайн сэрэгые бидэнэй хүсэһэн хэбэртэйгээр, дайн сэрэг хэжэ бүхы дэлхэй дээрэ коммунизм дэлгэрүүлхэ гэжэ бидэнэй байһан хэбэртэйгээр, теэд имагтал мүнөө дээрээ иимэ юумэ хэхэ бэлэдхэлгүй байжа, сагайнь болотор амгалан ёһоор зэргэ оршохые бидэнэй хүсэдэг хэбэртэйгээр, тиигээд хожомынь һайнаар бэлдээд байхадаа гартаа буу зэбсэг барижа, добтолон, коммунизм тогтоохо гэжэ бидэнэй хүсэдэг байһан хэбэртэйгээр манай дайсад хэлсэнэ. Бидэндэ эсэргүү зорюулагдаһан манай дайсадай «теоретическэ үзэл бодол» эгээл иимэ байна. Энэ хадаа манай политикые хардаһан ябадал гээшэ. Коммунизмда дайн сэрэг хэрэггүй, тэрэ хадаа дайн сэрэгтэ эсэргүү юм, коммунизмын үзэл сурталнууд дайн сэрэггүйгөөршье илаха юм! **(Альга ташалга).**

Дайн сэрэгтэ бидэнэй иимээр хандадагай гол удхань гансал советскэ хүнүүдэй гуманизмда бэшэ, бүхы арадууд тушаа советскэ хүнүүдэй хани барисаанай мэдэрэлтэй байдаг ябадалда бэшэ юм. Коммунизм амжалтатайгаар байгуулхын, арад зоной байдалые һайжаруулхын түлөө тэмсэлэй интересүүд яаралтай зэбсэгжэлгэ хэхэ политикада, хүнүүдэй ухаан сэдьхэлэй ба материальна хүсэнүүдые дайн сэрэгэй зорилгонуудта дэмы гаргашалха ябадалда ехээр зүришэдэг юм.

Совет засагай һаяхан бии болоод байхада абтаһан түрүүшын декредынь эб найрамдал тухай декрет байгаа. Советскэ правительствые толгойлжо байһан В. И. Ленин эб баталхые, бүхы оронуудтай дипломатическа, худалдаа наймаанай харилсаа тогтоохые правительствонуудта эсэшэ сусашагүйгөөр дурадхадаг һэн.

Ленин иигэжэ хэлэдэг байгаа: «Эб найрамдал сахиха гээшэ манда юунһээшье үнэтэй». (Зохёолнууд, том 32, нюур 94). «Россиин хүдэлмэришэд, таряашад амгалан байдалай аша туһые юунһээшье ехээр сэгнэнэ...» (Зохёолнууд, том 33, нюур 125). «Бидэнэр хэнииешье үлөөнгүйгөөр бүхы оронуудтай союз хэхые хүсэнэбди». (Зохёолнууд, том 30, нюур 341).

«Американска империалистнууд бидэнэй ойро бү хүрэг лэ. Бидэнэр тэдэнэй ойро хүрэхэгүйбди»,—гэжэ Ленин 1920 оной февральда хэлээ һэн. (Зохёолнууд, том 30, нюур 340). Эб найрамдал тухай Ленинэй хэлэһэн үгэнүүд, захяа заабаринууд бидэндэ арюун нангин юм. Бидэнэр эдэ үгэнүүдыень дахин дахин дабтахаар бэлэмди. **(Альга ташалга).** Эдэнииень манай ханиинар һайн мэдэнэ. Эдэ үгэнүүдыень манай дайсадшье, советскэ арадтай бата хани барисаа тогтоохо гэжэ арадуудай хүсэдэг дура хүсэлдэ һаад хэдэг хүнүүдшье дуулаг, сэгнэг, зүбөөр ойлгог лэ.

Эб найрамдал хадаа манай орон дотор, социализмын илаһан оронуудта коммунизмые тон богони бол-

(Үргэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX с

Нүхэр А. И. МИКОЯНАЙ хэлэһэн үгын түгэсхэл

зор соо байгуулха ябадал хангаха юм. Дайн сэрэг болбол Эсэгэ ороноо хамгаалһан дайнай үедэ тохёолдоһондол адляар манай ажахын хүгжэлтэдэ имагтал һаад түбэг ушаруулха байна.

Коммунизмын үзэл сурталнууд бүхы арадуудай сэдьхэл зүрхэндэ хэзээдэшье нэбтэрэн орожо, бүхы дэлхэй дээрэ илан мандаха байна.

Дайн сэрэг ба эб найрамдал тухай асуудалые ЦК-гэй тоосоон дотор зүбөөр, марксистско-ленинскэ ёһоор табиһан ябадал дайн сэрэгтэ эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө ниитэ зоной хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн тэмсэлые саашадань эмхидхэхэдэ түүхэтэ үүргэ дүүргэхэ ба хүнүүдэй арюун нангин энэ хэрэгтэ улам ехээр туһалха байна. **(Альга ташалга).**

Идеологиин талаар хэгдэхэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулха

Мүн тэрэшэлэн идеологиин талаар манай коммунистнуудай хэдэг хүдэлмэри тушаа асуудалнууд зарим һанамжануудаа хэлэхые хүсэжэ байнаб. Зүгөөр хэлэхэдэ, идеологическа хүдэлмэриин хангалтагүй байһанай зарим гэмые түрүүшын хэдэ хэдэн жэлнүүдтэ научна болон идеологическа хүдэлмэридэ бии болоһон оршон байдалда тохохо хэрэгтэй. Зүгөөр, идеологическа фронтдо бидэнэй горьтой ехээр гээгдэжэ ябаһанай түлөө нилээд ехэ гэмынь энэ фронтын хүдэлмэрилэгшэдтэ өөһэдтэнь бууха байһаниинь арсалтагүй.

Һүүлэй арбан таба —хорин жэл соо манайхин оронойгоо дотоодын байдалай, мүн уласхоорондын байдалай үзэгдэлнүүдые ойлгохын ба тайлбарилхын тулада ленинскэ үзэл суртал баялигта үсөөн, тон үсөөн хандадаг байһаниинь гэмшэлтэй. Иимэ юумэ ленинскэ үзэл сурталай хуушаршан дээрэһээ гү, али мүнөөнэй оршон байдалые ойлгоходо дутамаг байһан дээрэһээ болоогүйнь лабтай.

Пролетарска революцинуудай ба империализмын үедэ марксизмые творческоор хүгжөөһэн ленинизмын научно-теоретическэ болон политическэ хүсэниинь, практическа удхашанарынь үсэндөө бүримһөн үлэнэ, үлэхэшье байна.

Ниитын хүгжэлтын хуулита ёһонууд тухай Ленинэй хэлэһэн сэсэн мэргэн үгэнүүд мүнөөнэй олохон үзэгдэлнүүдые зүбөөр ойлгоходо тон ухаа зүйл болоно. Үгы, Ленингүйгөөр мүнөөнэй үзэгдэлнүүдые ойлгохын аргагүй, Ленингүйгөөр дэлхэйн мүнөөнэй байдалые, империализмын үедэхи үмхиржэ байгаа капитализмын хүгжэлтын хуулита ёһонуудые, пролетарска революциин ба тэрэнэй илалтын хуби заяае, социализм болон коммунизм байгуулгын арга замуудые ойлгохын аргагүй юм.

Хэтэ мүнхэдөө хүгжэн мандажа байдаг ленинизмдэ түшэглэн, манай парти, тэрэнэй Центральна Комитет, хилын саанахи коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинууд общественна хүгжэлтэдэхи мүнөөнэй үеын тодорхой событинуудые ба үзэгдэлнүүдые шэнжэлжэ үзэхэдөө энэ һургаалые творческоор хэрэглэдэг, тиигэжэ марксизм-ленинизмые баяжуулдаг байха юм.

Капитализмын мүнөөнэй байдалые КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл эли тодоор шэнжэлэн харуулна. Һүүлэй үедэ капиталистическэ оронуудта промышленна продукци мэдээжээр ехэ болоһон байна. Зүгөөр, энэ ургалтань капиталистическэ үйлэдбэриин зүрилдөөнүүдэй саашадаа хурсадаһан, тэдэнэй экономикын бүри тогтууригүй болоһон ушар байдалда туйлагдаа. Капиталистическэ экономико хүсээ хэтэрхэй ехээр зангидхаһан байдалда, энэ экономиконь экономическа кризистэ гэнтэ орожо болохо байна. Капиталистическэ системэ улам саашадаа һуларна. Дэлхэйн экономикодо капитализмын удельнэ хэмжээнэй бага боложо, социализмын удельнэ хэмжээнэй ехэ болохо байдал бүхэдэлхэйн-түүхэтэ тиимэ процесс болоно.

Капитализмын мүнөөнэй байдал тухай асуудал—үмхирэлгын ба ниитэ кризисэй үедэ капитализм юрэдөө хүгжэжэ шадаха гү? Капиталистическэ оронуудта үгэлөө мүнөө техническэ дэбжэлтэ, үйлэдбэриин ургалта туйлагдаха арга бии гү? — гэһэн асуудал бидэниие бултыемнай һонирхуулангүй байжа шадахагүй юм.

Капитализмын огто тогтошоһон байдал тухай теори хараа марксизм-ленинизмда харша юм. Капитализмын ниитэ кризис капиталистическэ оронуудта үйлэдбэриин ургалтые, техническэ дэбжэлтые зогсоодог гэжэ тооложо болохогүй.

США, Англи ба Франци тушаа, дэлхэйн дэлгүүрэй хахаран хубаарһанай һүүлээр «эдэ оронуудтахи үйлэдбэриин хэмжээнэй бата боложо байха» тухайда «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» дотор Сталинай хэлэһэн мэдээжэ үгэнүүд мүнөөнэй капитализмын экономикодохи байдалые шэнжэлхэдэмнай бидэндэ хэршье туһалжа шадаха aаб даа, хэршье зүб aаб даа. Тэрэ баталамжань мүнөөнэй капитализмын орёо ба зүрилдөөтэ үзэгдэлнүүдые, дайнай хойто тээ олохон капиталистическэ оронуудтахи үйлэдбэриин ургаһан баримтые тайлбарилнагүй.

Энээн тухай ЦК-гэй элидхэл дотор хэлэгдэһэн ёһоор, Ленин 1916 ондо империализм тухай зохёол соогоо империализмын хуулита ёһонуудые сэсэн мэргэнээр харуулаад, капитализмын үмхирэлгэ үйлэдбэриин түргэнөөр ургалгые буруушаанагүй, промышленностиин тус тус һалбаринууд, тус тус оронууд империализмын үедэ эдэ үзэгдэлнүүдэй али нэгыень ехэ гү, али бага хүсэтэйгөөр харуулха байна гэжэ заагаа һэн.

Ленинскэ эдэ заабаринуудай али нэгэн хубиие хуушарһанда тооложо болохогүй гэжэ эдэ бүхы баримтанууд харуулна.

Наринаар хаража үзэхэдэ, «Экономическа проблемэнүүдэй» бусад зарим заабаринуудыешье манай экономистнууд хадаа марксизм-ленинизмын үзэл бодолһоо үндэһэлэн, гүнзэгыгөөр шудалха, шүүмжэлхы ёһоор, шэнээр хаража үзэхэ хэрэгтэй болоно гэжэ тэмдэглэнгүй гаража болохогүй байна.

Марксизм-ленинизмын принципиальна бүхы заабаринуудынь империализмын хүгжэлтын тус шатадашье заатагүй гэршэлэн батадхагдана гэжэ түүхын ябаса хэлэнэ. Теэд, энэ юрэнхы баталамжа бага байна. Энэ хэзээ, хаана, ямар зэргээр, хайшан гэжэ болоноб гэжэ бидэ тодорхойгоор шудалжа үзэхэ ёһотойбди.

Капитализмын мүнөөнэй шатые шэнжэлжэ үзэхэ хэрэгтээ бидэнэр ехээр гээгдэжэ ябанабди, тоо ба баримтануудые гүнзэгыгөөр шудалнагүйбди, дүтэлжэ байгаа кризисэй шэнжэ тэмдэгүүд тухай, ажалшадай үгырэлгэ тухай зарим баримтануудые агитаци хэхэ зорилгоор олохон ушарта шүүрэн абаад лэ, харин хилын саанахи оронуудай ажабайдалда болодог үзэгдэлнүүдые бүхы талаарнь гүнзэгыгөөр сэгнэнэгүйбди. Манай **экономистнууд** Советскэ Союзай, арадай демократиин оронуудай экономикые шудалхадаа олон ушарта гүн руунь ородоггүй, харин дээхэнүүрнь шүүрэдэг, горьтой шэнжэлэл ба согсололнуудые хэдэггүй, тус тус оронуудай хүгжэлтын онсо өөрэ зүйлнүүдые харуулхаһаа зайсадаг.

Теэд үнэхөөрөө эдэ асуудалнуудые манайда горьтой һайнаар хэн шэнжэлхэ гээшэб? Дайнай урда тээ Дэлхэйн ажахын ба дэлхэйн политикын институт гэжэ манайда бии байгаа, теэд энэшье үгы болгогдонхой, харин Наукануудай академиин системэдэхи экономическа гансал институт социализмын оронуудайшье, капитализмын оронуудайшье экономикые гүнзэгыгөөр шудалжа шаданагүй, шадахашьегүй байна. Энээнһээ гадна, Наукануудай академиин системэдэ Зүүн зүгэй асуудалнуудые эрхилдэг институт бии юм. Зүгөөр, манай үедэ Зүүн зүгэй һэреэд байхадань, энэ институт мүнөөшье хүрэтэр һажажа хэбтэһээр гэжэ тэрээн тухай хэлэхэдэ болохо байна. **(Зал соо шэмээтэй болоно, энеэлдэнэ).**

Манай үе сагай эрилтэнүүдэй хэмжээндэ хүрэтэр энэ институдай ургаха сагынь болоогүй юм гү?

Зүүн зүгтэй манай холбоо барисаагай ургажа, бэхижэжэ байһан эгээл энэ үедэ, Зүүн зүгэй оронуудтай экономическа, политическэ, культурна холбоонуудай үргэдхэтэй хамта тэдэниие советскэ ниитэ зоной тон ехээр һонирходог болоод, Зүүн оронуудай хэлэ, экономико, культурые мэдэдэг хүнүүдэй бүри хэрэгтэй болоод байхада, 139 жэл соо оршожо байһан Востоковедениин московско институдай үгы болгогдоһон ябадалыешье ойлгохонь бэрхэтэй байна.

Хүнүүдэй хэлсэдэг ёһоор, США дотор советскэ экономикые шэнжэлжэ үзэдэг арба гаран научна эмхи зургаануудай бии байһан баримтада анхаралаа хандуулангүй гаража болохогүй байна. Тэдэнэй ямараар, юу шудалжа байһан тухай би хэлэнэгүйб, зүгөөр тэндэ тон олон экономистнууд Советскэ Союзай экономическа хүгжэлтэ тухай материалнуудые шэлэн абажа, шудалжа байһаниинь элитэ.

Политэкономиин номые, хожомынь энэ номой хоёрдохи, нэмэгдэмэл хэблэлые гаргаһан ябадал манай экономистнуудай коллективэй туйлаһан горьтой ехэ амжалта мүн гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Зүгөөр, капитализмын хүгжэлтын мүнөөнэй шата тухай номой бүлэг, жэшээнь, үе үе болоод дабтагдадаг кризисүүдэй шэнжэ ба саг тухай асуудал, мүн тэрэшэлэн социализмын политэкономиин асуудалнууд саашадаа бүри гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдэхэ ба тодорхойлогдохо ёһотой болоно гэжэ хэлээгүй һаа буруу болохо һэн.

Бүхы оронуудай экономико тухай, тэдэнэй тоодо Росси тухайдашье өөрынгөө сэсэн мэргэн тобшололнуудые хэхын тулада ямар олон статистическэ материалнуудые Марксын суглуулһаниинь мэдээжэ. Россидахи капитализмын хүгжэлтэ тухай ном бэшэхэдээ, мүн тэрэшэлэн империализм тухай ном бэлэдхэхэдээ ороной экономическа хүгжэлтэ тухай тэрэ үедэ үсөөншье һаа, тон шухала статистическэ баримтануудые бэдэрхэдээ Ленинэй ямар гайхамшагта ехээр ажал хэһэниинь мэдээжэ.

Бидэнэр статистическэ баримтануудаар ондоо ямаршье оронуудта орходоо, хэзээ хэзээнэйхиһээ бүри баямди. Статистическэ бүхы баримтануудые оролдосотойгоор шалгажа үзөөгүй һаа, тэдэниие системэтэй болгоогүй һаа, шэнжэн согсолжо үзөөгүй һаа, научно-экономическа ямаршье хүдэлмэри хэхын аргагүй байна.

Теэд, статистическэ баримтануудые ЦСУ-дэ нүхэр Старовскоһоо абахань тон бэрхэтэй юм. Экономистнууд тэдэ баримтануудые шэнжэлэн согсолхо аргагүй болонхой, тиин хуушан формулонуудые, хуушан баримтануудые дабтагшадай, начётчигуудай үүргэ дүүргэхэ баатай болонхой. Энэ хадаа манай экономистнуудай творческо хүдэлмэриин харагдадаггүй байһанай нэгэ шалтагаан болоно. **(Альга ташалга).**

Статистикын удхашанар тухай Ленинэй хэһэн ажаглалтые хэлэнгүй гаража болохогүй байна. Бүри 1918 оной эхиндэ Ленин иигэжэ бэшээ һэн.

«Капиталистическэ общество дотор статистика имагтал «албан хойрог хүнүүдэй» гү, али гансал мэргэжэлээ хараһан хүнүүдэй мэдэлдэ байгаа. Бидэнэр статистикые олониитэдэ абаашаха, олоной дунда нэбтэрүүлхэ ёһотойбди...»

Теэд, «албан хойрог хүнүүд» тухай Ленинэй хэһэн ажаглалта статистикын зарим түлөөлэгшэд тушаа мүнөөшье зүб гэжэ һанахаар болодог, тэдэ зарим хүнүүдэй толгойдо хуушан общественна иимэ үлэгдэлэй бии байһаниинь гэмшэлтэй. **(Зал соо шэмээтэй болоно).**

Манай **пропагандистска хүдэлмэриин** хангалтагүй байһан тухайда Центральна Комитедэй тоосоон дотор элеэр хэлэгдэнэ. Энээнэй гол шалтагаануудай нэгэниинь манайда марксизм-ленинизмые партиин түүхын Хуряангы курсаар лэ заатагүй шудалдаг байһан ябадал болоно. Энэ сохом буруу байна. Марксизм-ленинизмын баялиг үзэл сурталынь манай партиин түүхын хизаарлагданхай хэмжээн дотор, бүришье тэрэнэй хуряангы курс дотор багтажа шадахагүй байна. Энээнэй тулада ондо ондоо зэргын бэлэдхэлтэй нүхэдтэ тусгаар теоретическэ номууд бэшэгдэхэ ёһотой. Нэгэдэхеэр иимэ байна. Хоёрдохёор, партиин түүхын мүнөөнэй Хуряангы курс дотор манай партиин ажабайдалай һүүлэй хори шахуу жэл соохи событинууд харуулагдаагүй байһан дээрэһээшье энэ ном бидэниие хангажа шадахагүй юм. Һүүлэй хорин жэл соохи партиин түүхэ манайда зохёон бэшэгдээгүй байһан ушарые сагааруулжа болохо аал?

Саашань. Хэрбээ манай **түүхэшэд** манай партиин советскэ үеын түүхын, мүн «Хуряангы курс» дотор харуулагдаһаншье баримтануудые ба событинуудые ёһотойгоор, гүнзэгыгөөр, шудалаа һаа, газетэнүүдые харахаһаа гадна, архивуудые, түүхын документнүүдые һайнаар уудалжа хараа һаа, тэдэнэр «Хуряангы курс» дотор найруулан бэшэгдэһэн олон баримтануудые ба событинуудые мүнөө бүри һайнаар, ленинизмын хараа бодол дээрэһээ харуулжа шадаха байгаа.

Ондоо асуудал абаебди. Октябриин һүүлээр дүшэ шахуу жэл соо ажаһуугаад бидэнэр Советскэ Эсэгэ ороноо гансахан нюур талаһаань бэшэ, харин олон талата бүхы ажабайдалыень зүбөөр харуулһан номгүй байһамнай, Октябрьска революциин ба Советскэ гүрэнэй түүхэ тушаа марксистско-ленинскэ хуряангышье, хүсэдшье номгүй байһамнай зохистой аал?

Дэлхэй дээрэхи анха түрүүшын социалистическэ агууехэ гүрэнэй бии боложо, хүгжэһэниие бүхы талаһаань харуулха ном ямар ехэ теоретическэ ба политическэ удхашанартай байха һэм. Манай кадрнуудташье, бүхы дэлхэйн түрүү хүнүүдтэшье энэ ямар ехэ удхашанартай байха байгааб! **(Удаан альга ташалга).**

Манай партиин ба советскэ общественна түүхэ тушаа хэгдэдэг научна хүдэлмэри манай идеологическа хүдэлмэриин эгээл гээгдэнги участогынь болоно гэээшэ ха.

Закавказска ба бакинска мэтын манай тиимэ партийна организацинуудай түүхэ тушаа номууд манайда һаяхан болотор хэрэглэгдэжэ байһан ба арсашагүй гэжэ тоологдодог һэн. Тэдэ номууд дотор бодото баримтанууд хазагайруулагдадаг, зарим хүнүүд хэтэрхы ехээр магтагдадаг, нүгөөдэ зариманиинь оройдоошье дурсагдадаггүй һэн; юрэ хирын событинууд дан ехээр үргэгдэдэг, бүри шухала бусад событинууд багадхагдадаг, большевистскэ партиин ленинскэ, революциин урда тээхи Центральна Комитедэй хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы үүргэ тоогдодоггүй байгаа.

Гражданска дайнай үе тухайшье марксистска зохёолнууд манайда мүнөө болотор үгы юм. Хэблэгдэһэн хэдэ хэдэн номууд ехэ дутагдалтай ба научна талаараа хэрэгтэй юумэ ехэ үгы юм, тэдэнэй зариманиинь муу нүлөө үзүүлжэшье болохо байна.

1918—1920 онуудай гражданска дайнай зарим орёо ба зүрилдөөтэ событинуудые зарим түүхэшэд тус тус сагай зарим хубида ангиин хүсэнүүдэй тэнсэбэриин хубилһан ябадалаар бэшэ, харин тэрэ үеын зарим партийна хүтэлбэрилэгшэдэй хорото ажал-ябуулга гэдэгээр тайлбарилдаг байгаа. Зүгөөр энэ бэшэгдэһэн событинуудһаа хойшо олон жэл үнгэрһэн хойно тэдэ ажал-ябуулагшад арадай дайсад гэжэ буруугаар соносхогдоһон байгаа.

Нэгэ московско түүхэшэ хэтэрхэдээ иигэжэ хэлээ: украинска партийна хүтэлбэрилэгшэдэй дунда нүхэр Антонов—Овсеенко гү, али нүхэр Косиор гэгшэдэй байгаагүй һаа, махновщино ба григорьевщино магад байхагүй һэн, Петлюра зарим үедэ амжалта туйлахагүй һэн, коммунануудые тогтоолгоооршье дашуурахагүй һэн (юрэ хэлэхэдэ, энэ хадаа гансашье украинска бэшэ, харин тэрэ үедэ партида хабаатай ниитэ үзэгдэл байгаа), тиин НЭП-ын эсэстэ бүхы партиин ба ороной баримталдаг болоһон хараа шугам Украинада гэнтэ абтаха байһан хэбэртэй болоно.

Түүхэ тушаа иигэжэ бэшэхэ гээшэ марксистска түүхэтэй огто таарахагүй юм. Энэ хадаа түүхын событинуудые идеалистическээр, эсеровскээр харуулһандал бүри адли болоно. Зарим московско түүхэшэдһээ нэгэ бага һайнаар Украинска социалистическэ гүрэнэй бии боложо, хүгжэһэн түүхые бэшэхэ украинска түүхэшэд олдохо бээзэ гэжэ һананаб. Магад московско түүхэшэдэй энээниие бэшэхэ гэжэ оролдоошьегүй һаань дээрэ байгаа бэшэ гү. **(Зал соо энеэлдэнэ).**

Манай **философууд** тушаа нэгэ — хоёршье үгэ хэлэхэ хэрэгтэй байна. Түүхэшэдһээ ба экономистнуудһаа һайн бэшэ, харин партиингаа үмэнэ бүришье ехэ уялгатай байһанаа тэдэнэр өөһэдөө ойлгохо ёһотой.

Манай юристнүүд тухай бага зэргэ хэлэхэеэ хүсэнэб. Советскэ юридическэ наука хуули гаргалтын ба процессуальна гуримууд Советскэ засагай түрүүшын үедэ, Ленинэй байхада ба тэрэнэй нүгшэһэн хойношье нэгэ хэды жэл соо марксизм-ленинизмын үзэл сурталтай, манай партиин программа дотор зүбөөр харуулагдаһан социалистическэ пролетарска хуули ёһоной үндэһэнүүдтэй зохилдуулан үлэмжэ түргэнөөр хүгжэдэг байгаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Эгээн һүүлэй үе тушаа иигэжэ хэлэхын аргагүй байна. Иимэ байдал КПСС-эй ЦК-гэй үмэнэһөө хуулита ёһоной ехэ анхаралда абтаһан байна. КПСС-эй ЦК-гэй ленинскэ социалистическэ хуули ёһые бүрин батадхаха шухала байһан ушарые үндэһэ болгон, тохёолдоһон байдалые заһахын тулада энэ хэрэгтэ хамаархаха ябадалые хойшолуулагдашагүй шухала гэжэ тоолоо һэн. Энээн тухайда ЦК-гэй тоосоон дотор хэлэгдэнхэй.

Манай орон экономическа ба политическэ талаараа угаа ехэ амжалтануудые туйлаа. Бидэнэр экономикынгоо бүри ехэ, шэнэ дэбжэлтэ туйлаха программа хаража үзэжэ байнабди.

Экономистнуудай, түүхэшэдэй, философуудай, юристнүүдэй теоретическэ бэлэдхэлтэй кадрнууд, марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые һайса сэжэлдэһэн хүнүүд манай партида угаа олон юм. Зүгөөр, олоһон эрдэмэй аша үри тон бага, марксистско-ленинскэ гүнзэгы ехэ творческо хүдэлмэри манайда хэгдэнэгүй.

Манай теоретигүүдэй олонхинь хуушан цитатануудые, формулонууд болон заабаринуудые миил дабтаад, элдэб янзаар эрьюулжэ, урбуулжа байжа хэрэглээд лэ һууна.

Творчество үгы һаа, ямар наука байха гээшэб? Энэ хадаа наука бэшэ, харин һуралсалай үрэгүй хооһон туршалганууд болоно, ушарынь наука хадаа мэдээжэ болоһон юумэнүүдые дабталга бэшэ,
во, шэнэ юумые байгуулга мүн. (Ал

Манай научно-теоретическэ хүдэлм
манай бодото байдалай шэнэ барим
доторхи ба хилын саанахи экономи
тын хүгжэлтын талаар болодог шэнэ
үзэгдэлнүүдые шудалха хэрэгтэ бүхы
зорюулха, эдэ баримтанууд ба үзэг
талаһаань шудалха, тэдэниие мар
һургаалаар гэрэлтүүлэн харуулжа, м
мын үзэл сурталай үнэтэ баялигые у
ёһотой байгаа.

Идеологическа фронтын хүдэлмэр
тиин XX съезд горьтой ехэ туһаламж
творческо научна хүдэлмэреэ ёһотой
орохо бээзэ гэжэ найдагдаха байна. А
тэй, бэрхэтэй, һонирхолтой, хүндэтэй
хизааргүй ехэ байна.

Ажабайдалһаа саашадаа гээгдэхэ
тэсэжэ шадахагүй байна гэжэ идеол
тын хүдэлмэрилэгшэд мэдэг лэ. Экон
хэшэд, философууд, юристнүүд болбо
най ажабайдалһаа гээгдэнгүй ябаха,
риин дутагдалые зайсуулха, марк
творческоор баяжуулха ёһотой.

***

Нүхэдүүд! Тоосоото элидхэл XIX ба
хоорондохи үе соо Центральна Комит
мунистическэ партиин, бүхы советскэ
дэлмэри хэһые гэршэлэн харуулна, м
байгуулалтын агууехэ хэрэг бэслүүлх
зүб замаар ябаһые бүри тодоор хару

Коммунистическэ партиин хамтын х
гэдэлдэ түшэглэн Центральна Комитет
нүүдтэ гараһан алдуу дутагдалнууды
элирүүлээ, политическэ ажал-ябуул
культурна ба парти доторой байгуула
стогууд дээрэ тэдэ алдуу дутуунууды
суулха хэрэг эрид шууд бэелүүлжэ ба
манай Центральна Комитедэй хүдэлм
ленинскэ шэнжэ шанар мүн.

Ленинэй һүүлээр партиин XX съезд
түүхэдэ эгээн шухала съезд мүн гэжэ
болохогүй байна. **Манай бүхы хүдэлм
хы шиидхэбэринүүд ленинскэ үзэлөөр
бүримүһэн хүтэлбэрилэгдэнэ,** Ленин б
һуужа байһан шэнги байна. **(Удаан үр
емэ альга ташалга).**

Ленин бидэнһээ хахасахаяа байхадаа
ба революциин хуби заяанай түлөө ям
гаа зободог байһаниинь мэдээжэ. Парт
һаа ба хүдэлмэришэн анги таряашан х
барисаанай хахаралгаһаа Ленин юу
айдаг байгаа. Эдэнэй алинииеншье үр
суулха арга хэрэгсэлнүүдые олохо гэж
ехээр оролдодог һэн. Партиин зэргэнүү
хүтэлбэриин нэгэдэлэй сахигдаад бай
шадтай хүдэлмэришэн ангиин холбоо
жүүлэн батадхажа байгаал һаа, ком
рэг илагдашагүй бата байха гэжэ Ле
байгаа.

Мүнөө партиин зэргэнүүдэй ба тэрэ
эмхидхэлэй болон политическэ ямар б
байһые, марксизм-ленинизмын үзэл с
ехээр һалбаран мандаһые, колхозно та
дэлмэришэн ангиин тогтооһон холбоо б
эбдэршэгүй бата байһые Ленин мүнөө,
хаража шадаха байгаа һаа, Ленинэй
риглахаһаа гадна, ленинскэ үзэл сурт
бүхы шадалаараа бэелүүлжэ, тэрэнэй
ринуудые арюун нангинаар дүүргэжэ б
раха һэн. **(Удаан үргэлжэлһэн нэрьем
га).**

Манай партиин XX съезд, тэрэнэй ш
Центральна Комитедэй элидхэл парти
ветскэ орон доторнай, хилын саанахи
раймнай дунда үргэнөөр, халуунаар һа
жэгдэхэ байна. Партиимнай болон оро
нэ табигдаһан гүн ехэ шэнэ зорилгонууд
хэл. Манайхин энээн тушаа багаханшье
түрэнэгүй, энээндэ манай ханинаршье
манай дайсадшье ажаг һэжэг түрэхэеэ б

Манай мүнхэ вождь ба багша Ле
ёһоор: «Бидэнэр дэлхэй дээрэхи эгээн
ехэ хүсые—хүдэлмэришэд ба таряашада
тулгуури болгонобди». Энэ хадаа комм
урагшаа дабшалтымнай эрхэ нүхэсэлын
дэ болоно. **(Удаан үргэлжэлһэн, замхаш
альга ташалга).**

Республикын ажалшад XX съездын материал
тон ехэ анхаралтайгаар шудална

☆

Съездын материал шудална

Партиин XX съездын нээгдэһэн тухай мэдээсэлые Түнхэнэй аймагай ажалшад ехэ баяр баясхалантайгаар угтаа. Мүнөө колхознигууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд съездын материалнуудые ехэ ханамжатайгаар шудална.

Манай колхозой гэшүүд газетэнүүдэй ерэмсээр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлые ехэ һонирхон шудалжа захалаа. Колхозой партийна организаци агитаторнуудтаа тусхай даалгабари үгөөд, участогуудтань гаргаба.

Мүнөө олон колхознигууд модо бэлэдхэлгэ ба шэрэлгэ дээрэ ажаллана. Модо бэлэдхэхэ газарнай колхозой центрһээ 30-аад модо холо юм.

Модо отологшодой дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха даалгабаритай коммунист Гонгоров партиин XX съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлые бүлэг бүлэгөөрнь тайлбарилан ойлгуулна. Модо бэлэдхэжэ байһан колхознигууд съездын материалнуудые ехэ анхаралтайгаар шудална, тэдэнэй ажалай бүтээсэ хараа байса дээшэлнэ. 1800 кубометр модо отолхо даалгабаряа мартын 1 болотор дүүргэхэ гэжэ тэдэнэр шиидэнхэй.

Ирхүү голой хайлахаһаа урид бэлэдхэһэн модоёо бултыень зөөжэ абаха гэжэ модошод оролдоно. Колхозой правлени 3 автомашинаяа модо зөөлгэдэ табяа.

М. Неугодников, Калининай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь.

☆ ☆

Эгэтын механизаторнуудай ү

СОСНОВО-ОЗЕРСК **(Телефоноор абтаба).** Эгэтын МТС-эй механизаторнууд партиин XX съездые ажалай бэлэгүүдээр угтаба. Эдэнэр съездын урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсохо зуураа, мүн Воронежско областиин ба Ехэ-Кударын МТС-эй механизаторнуудай Хандалгада харюу болгон, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан байна. Механизаторнууд тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлэн, түрэл партиингаа съездын нээгдэхэ үдэрые угтаа. Жэшээнь трактор заһабарилгые бүри февралиин 1-дэ, хүдөө ажахын машина зэмсэгүүдые заһаха түсэбөө февралиин 14-дэ дүүргэһэн б

Съездын хүндэлэлдэ
рысөөндэ Г. Воробьевой
вэй, С. М. Цыреновэй
рүүлээ, токарь И. Уваро
лагшад Д. Н. Суларимов,
В. Марченко уялгануу
процент дүүргэнэ.

Мүнөө эндэ хурялгын
сэг заһаха хүдэлмэри
ябуулагдана. Заһабарил
һэн 60 гаран механизато
та колхозуудтаа туһал

Ц.

Ажалай дэбжэлтэ

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд партиин XX съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлые угаа ехэ баяр баясхалантайгаар угтаба.

Заводой цех, участок, бригада бүхэндэ съездын материалнуудые хүдэлмэришэд ехэ анхаралтайгаар шудална. Рамно-кузовной цехын агитаторнууд участогуудта гаража, хүдэлмэришэдтэ съездын материалнуудые тайлбарилан ойлгуулжа захалаа. Коммунист-агитатор нүхэр Лобачук участогтаа хөөрэлдөө хэбэ.

Манай ороной хүндэ индустриин хэлбэришэгүйгөөр хүгжэжэ байһанай урманда улам һайнаар,
тэйгээр ажаллаха байһа
хүдэлмэришэд мэдүүлнэ
чугтай хамта ажалладаг
уржадэр үдэрэйнгөө нор
хин үлүүлэн дүүргэээ.

Заводой бүхы хүдэ
участогайхидтал адли ех
гээр ажаллажа байна.
саралгын, кузнечнэ цех
ришэд февраль һарын 20
габарние болзорһоонь хо
дүүргэбэ.

Редактор Д. Л. Ло

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59, пропаганды и переводов — культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00695. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. За